

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU ŁOWICKIEGO ZA 2021 ROK

**Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
w Łowiczu**

Luty 2022

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU ŁOWICKIEGO ZA 2021 ROK

POWIAT ŁOWICKI

Charakterystyka powiatu

- Nadzorowany teren powiatu łowickiego zajmuje powierzchnię 988 km² i jest zamieszkiwany przez 77167 osób.
- Powiat tworzy 10 gmin (Bielawy, Chąšno, Domaniewice, Kiernozia, Kocierzew, Łowicz (miejska i wiejska), Łyszkowice, Nieborów, Zduny).
- Rejon o nasilonej specjalizacji rolniczej zwłaszcza w zakresie warzywnictwa, sadownictwa, hodowli żywca wieprzowego oraz produkcji mlecznej.
- W strukturze branżowej przeważa przetwórstwo owoców i warzyw oraz mleka, co czyni region liderem na rynku przetwórstwa owoców i warzyw oraz produkcji mleka.
- Atrakcyjny turystycznie.
- PSSE w Łowiczu nadzoruje:
 - 2145 obiektów,
 - 47 wodociągów, których łączna długość wynosi 1125 km,
 - 77003 to liczba osób, które korzystają z wody pochodzącej z nadzorowanych wodociągów.

Państwowa Inspekcja Sanitarna na mocy ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U z 2021 r., poz. 195 z późn. zm.) jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, a w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych,
- higieniczno – sanitarnymi jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Ponadto w celu kształtowania postaw i zachowań prozdrowotnych Państwowa Inspekcja Sanitarna inicjuje, organizuje, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo – zdrowotną, która obejmuje także realizację programów edukacyjnych oraz kampanii społecznych w zakresie promocji zdrowego stylu życia.

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2021 r. było działanie na rzecz zapobiegania powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia, a także promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia, bezpieczeństwem zdrowotnym wody, oraz chemikaliami..

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należą kontrole przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne.

Nadzór sanitarno – epidemiologiczny na obszarze powiatu łowickiego sprawuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łowiczu przy pomocy podległej mu Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łowiczu.

Przeprowadzanie kontroli, jak również dokonywanie okresowych ocen stanu sanitarnego umożliwi monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej powiatu oraz podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych.

Zadania wynikające z Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej są wykonywane przez poszczególne komórki organizacyjne nadzoru sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łowiczu na podstawie rocznych planów pracy.

SEKCJA EPIDEMIOLOGII

1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych

Ocenę sytuacji epidemiologicznej powiatu łowickiego dokonano na podstawie zarejestrowanych chorób zakaźnych zgłoszonych przez lekarzy, zgodnie z obowiązującymi przepisami (ustawa z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi Dz. U. 2020, poz.1849 ze zm.). Analizie poddano wybrane jednostki chorobowe, które w 2021 r. stanowiły problem epidemiologiczny, bądź były monitorowane w ramach realizowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną programów Światowej Organizacji Zdrowia i wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego. W 2021 roku największym problemem w Polsce i na świecie była pandemia choroby Covid-19 wywołanej przez koronawirusa SARS-CoV-2. Działania p/epidemiczne koncentrowane były głównie na walce z tą chorobą.

W całej Polsce zgłaszanie, kwalifikacja i rejestracja zachorowań na niektóre choroby zakaźne opiera się na opracowanych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego „definicjach przypadków chorób zakaźnych. Zastosowanie tych definicji ma na celu ujednoczenie zgłaszalności i zapewnienie porównywalności danych, zbieranych w ramach nadzoru epidemiologicznego w Polsce oraz we wspólnocie Europejskiej.

Zgłaszanie zachorowań / podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne pozwala na śledzenie sytuacji epidemiologicznej oraz podejmowanie działań przeciwepidemicznych i zapobiegawczych celem unieszkodliwienia źródła zakażenia, przecięcia dróg szerzenia oraz uodpornienia osób wrażliwych na zakażenie.

Sytuacja epidemiologiczna w powiecie łowickim była w 2021 roku zdominowana przez epidemię SARS-CoV-2. Spadła zapadalność na większość pozostałych chorób zakaźnych, co wynikało m.in. z faktu, że mniej pacjentów z objawami chorobowymi była poddawana badaniom lekarskim i diagnostyce. Pewną poprawę sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w powiecie łowickim zawdzięczamy ograniczeniu kontaktów międzyludzkich, zachowaniu dystansu społecznego, stosowaniu osłon zakrywających usta i nos oraz zabiegom dezynfekcyjnym.

W powiecie łowickim ogółem w roku 2021 r. zarejestrowano 6620 zachorowań na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia, w związku z czym 442 osoby były hospitalizowane. Przeprowadzono 16567 dochodzeń epidemiologicznych. Nie wydano decyzji administracyjnych osobom chorym i zakażonym pałeczkami *Salmonella*, dotyczących zaniechania wykonywania

prac, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby. Wydano natomiast 7 decyzji dotyczących złamania zasad kwarantanny.

Zatrucia i zakażenia pokarmowe

W 2021 r. zarejestrowano 10 przypadków zatruc pokarmowych spowodowanych pałeczkami Salmonella tj. o 7 więcej niż w ubiegłym roku. Zanotowano 9 przypadków zatruc pokarmowych na wsi i 1 w mieście Hospitalizowano 6 osób. Zarejestrowano 2 ogniska zbiorowego zatrucia pokarmowego, w których czynnikiem etiologicznym były pałeczki Salmonella.

W 2021 r. nie zarejestrowano żadnego przypadku bakteryjnego zakażenia pokarmowego wywołanego przez E. Coli biegunkotwórczą.

Inne bakteryjne zakażenia jelitowe

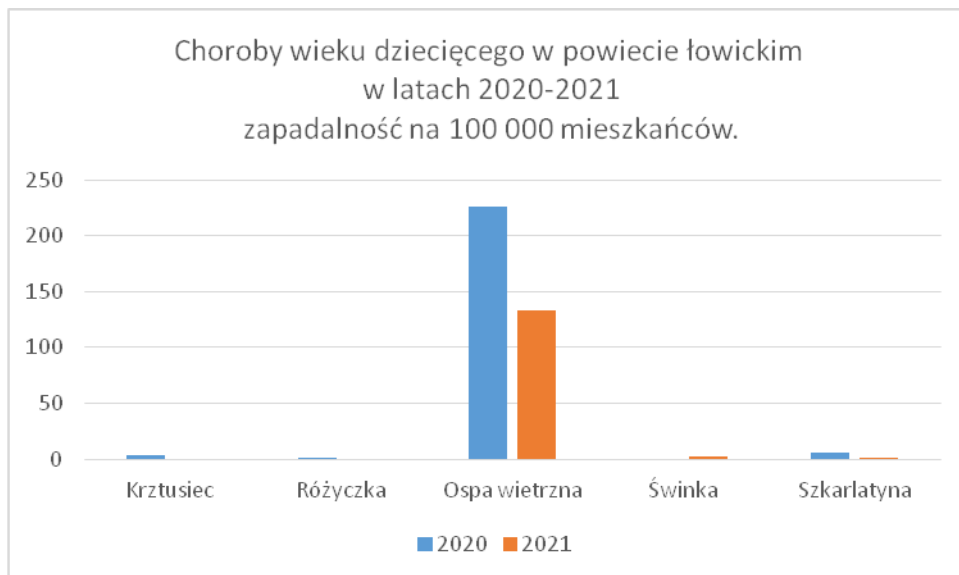
W 2021 roku nie zarejestrowano żadnego przypadku zakażenia wywołanego przez Yersinia enterocolitica. Nie wystąpiły zachorowania na czerwonkę bakteryjną i pełzakowatą, dur brzuszny i dury rzekome. Na terenie powiatu łowickiego mieszka jeden stały nosiciel duru brzuszego w wieku powyżej 60 lat , jest objęty nadzorem sanitarnym.

Choroby wieku dziecięcego

W 2021 roku nie zarejestrowano zachorowań na krztusiec , odrę i różyczkę. Zmniejszyła się zapadalność na ospę wietrzną i szkarlatynę.

Tabela nr 1. Choroby wieku dziecięcego – liczba przypadków i zapadalność na 100 000 mieszkańców w powiecie łowickim w latach 2020-2021.

JEDNOSTKA CHOROBY	2021		2020	
	Liczba przypadków	Zapadalność	Liczba przypadków	Zapadalność
Krztusiec	0	0	3	3,8
Różyczka	0	0	1	1,3
Ospa wietrzna	104	133,6	177	226,1
Świnka	2	2,6	0	-
Szkarlatyna	1	1,3	5	6,4

Wirusowe zapalenia wątroby

W 2021 r. zarejestrowano 3 przypadki zachorowań na WZW typu B, czyli o 2 więcej niż w roku ubiegłym. Zwiększyła się zapadalność na WZW typu C, zarejestrowano 3 przypadki zachorowań tj. o 2 więcej niż w roku ubiegłym. Nie zarejestrowano zachorowań na WZW typu A.

Pokąsania osób przez zwierzęta

W stosunku do roku ubiegłego liczba osób pokąsanych przez zwierzęta utrzymywała się na podobnym poziomie. W każdym przypadku zgłoszenia pokąsania przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne, w trakcie którego zbierano informacje o osobie pokąsanej, zwierzęciu będącym sprawcą pokąsania i o okolicznościach pokąsania. Uzyskane informacje niezwłocznie przekazywano do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Łowiczu, w celu przeprowadzenia badania zwierzęcia. W każdym przypadku pokąsania osoby kierowano do punktu szczepień p/wścieklicznie przy Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. Wł. Biegańskiego w Łodzi. szczepieniem objęto 18 osób (w ubiegłym roku zaszczepiono p/wścieklicznie 5 osób). W 2021 roku zarejestrowano 50 pokąsań osób przez zwierzęta, w tym: 37 przez psy, 10 przez koty, 1 przez nietoperza, 1 przez szczura, 1 przez tchórzofretkę.

Inwazyjna choroba meningokokowa i posocznice

W 2021 r. w powiecie łowickim podobnie jak w roku ubiegłym nie zarejestrowano zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową i posocznice.

Inne choroby zakaźne

Zmniejszyła się zapadalność na biegunki u dzieci do lat 2 oraz na wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy, zarejestrowano 6 przypadków t. j. o 13 przypadków zakażeń mniej niż w roku ubiegłym. W 2021 roku zmniejszyła się liczba zachorowań na boreliozę. Zarejestrowano tylko 1 przypadek zachorowania.

Grypa i zachorowania grypopodobne

W sezonie epidemicznym 2020/2021 (tj. od 01.09.2020 r. do 30.04.2021 r.) zmniejszyła się liczba zachorowań na grypę i zachorowania grypopodobne. Zgłoszono 804 zachorowań, w tym 438 u osób dorosłych i 366 u dzieci do 14-go roku życia. Natomiast w ubiegłym sezonie epidemicznym 2019/2020 tj. (od 01.09.2019 r. do 30.04.2020 r.) zgłoszono 3655 zachorowań, w tym 2347 u osób dorosłych i 1308 u dzieci do 14 roku życia. Ogółem w roku 2021 r. zarejestrowano 1557 przypadków grypy (zapadalność 2017,7) czyli mniej niż w roku 2020, kiedy to zarejestrowano 3150 przypadków zachorowań (zapadalność 4023,0).

Gruźlica

W powiecie łowickim w 2021 roku zarejestrowano 7 przypadków gruźlicy, czyli o 1 przypadek mniej w roku ubiegłym. Nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowania w środowisku szkolnym. Odnotowano 2 zachorowania na wsi i 5 w mieście. Po otrzymaniu zgłoszenia o zachorowaniu na gruźlicę natychmiast wdrażano procedury postępowania w zakresie zwalczania i zapobiegania gruźlicy na terenie województwa łódzkiego. Osoby z kontaktu z chorymi na gruźlicę zostały skierowane do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej celem objęcia ich nadzorem epidemiologicznym, badaniem klinicznym i badaniem diagnostycznym.

Choroby przenoszone drogą płciową

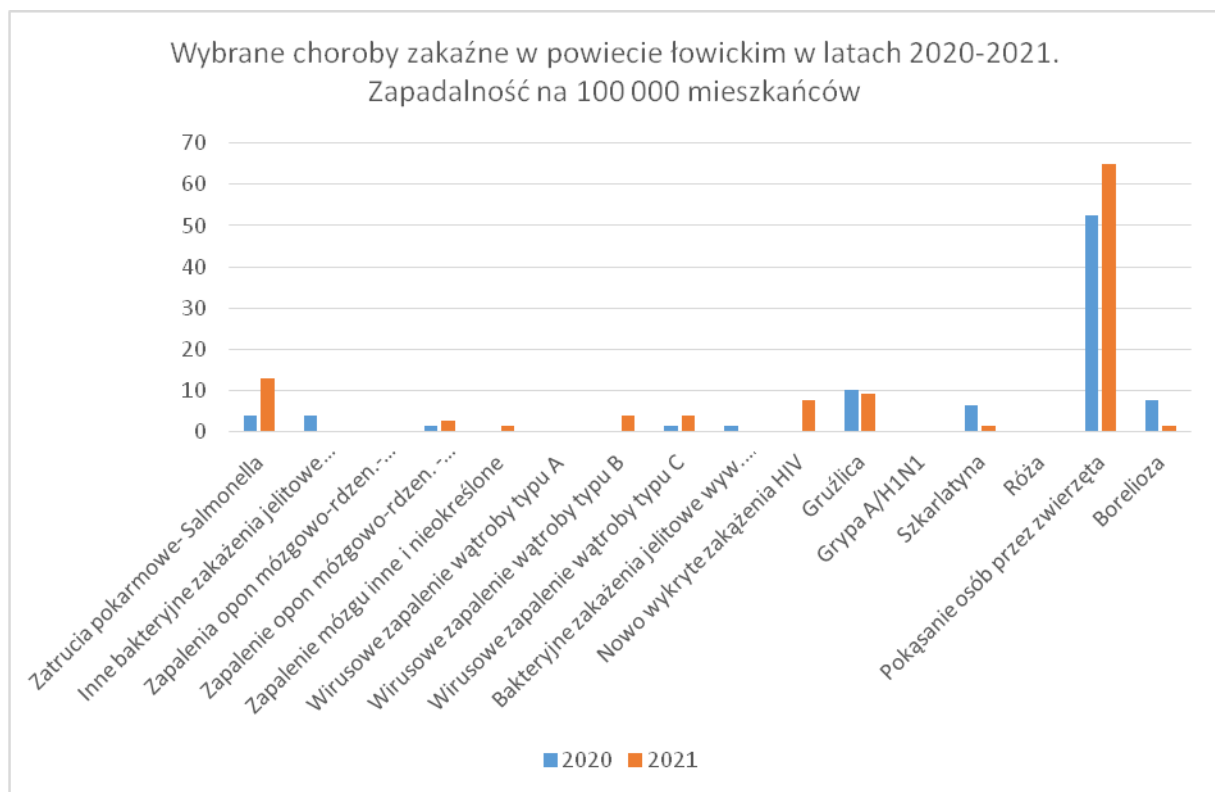
W 2021 roku, podobnie jak w roku ubiegłym nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowania na kiłę i rzeżączkę.

Nowo wykryte zakażenia HIV, zachorowania na AIDS

W 2021 roku zarejestrowano 6 przypadków nowo wykrytego zakażenia wirusem HIV, zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na AIDS.

Tabela nr2. Wybrane choroby zakaźne-liczba przypadków i zapadalność na 100000 mieszkańców w powiecie łowickim w latach 2020-2021

L.p.	Jednostka chorobowa	2021		2020	
		L. zach	Zapad	L. zach	Zapad
1	Zatrucia pokarmowe - Salmonella	10	13,0	3	3,8
2	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	-	-	3	3,8
3	Zapalenia opon mózgowo-rdzen. Wywołane H. influenzae	-	-	-	-
4	Zapalenia opon mózgowo-rdzen. – inne bakteryjne	-	-	1	1,3
5	Zapalenia opon mózgowo-rdzen. – wirusowe	2	2,6	-	-
6	Zapalenie mózgu inne i nieokreślone	1	1,3	-	-
7	Wirusowe zapalenie wątroby typu A	-	-	-	-
8	Wirusowe zapalenie wątroby typu B	3	3,9	1	1,3
9	Wirusowe zapalenie wątroby typu C	3	3,9	1	1,3
10	Bakteryjne zakażenia jelitowe wyw. Yersinia enterocolitica	-	-	-	-
11	Nowo wykryte zakażenia HIV	6	7,8	1	1,3
12	Gruźlica	7	9,1	8	10,2
13	Grypa A/H1N1	-	-	-	-
14	Grypa	1557	2017,7	3150	4023,0
15	Szkarlatyna	1	1,3	5	6,4
16	Róża	-	-	-	-
17	Pokąsanie osób przez zwierzęta	50	64,8	41	52,4
18	Borelioza	1	1,3	6	7,7

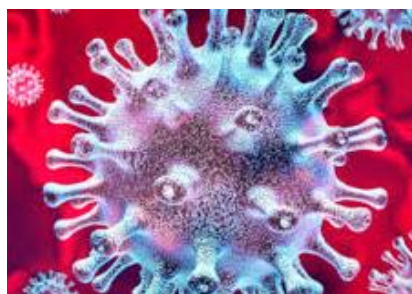

Odra

W 2021 roku, podobnie jak w roku ubiegłym nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowania na odrę. Nie zgłoszono również osób z kontaktu z osobą chorą na odrę.

Zakażenia SARS-CoV-2 wywołujące chorobę Covid-19

W 2021 roku wszystkie działania inspekcji sanitarnej podporządkowane były walce z tą chorobą. Na terenie powiatu łowickiego przypadki zakażeń SARS-CoV-2 rejestrowano począwszy od marca 2020 roku. Dane liczbowe na temat zakażeń podawane były przez Łódzki Urząd Wojewódzki i Ministerstwo Zdrowia i dostępne są na stronach: www.gov.pl/web/koronawirus/wykaz-zarazen-koronawirusem-sars-cov-2 <https://www.lodzkie.eu/page/126,komunikaty-prasowe.html?page/126,komunikaty-prasowe.html>.

W związku z trwającą epidemią pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łowiczu podejmowali liczne działania w celu zapobiegania szerzeniu się zakażeń, w tym prowadzenie dochodzeń epidemiologicznych w każdym przypadku zakażenia, opracowywanie ognisk zakażeń, obejmowanie osób narażonych na zakażenie obowiązkiem kwarantanny i inne. Wszystkie osoby chore zostały objęte obowiązkową izolacją, natomiast osoby z kontaktu z chorymi kwarantanną lub nadzorem epidemiologicznym. Podjęto ścisłą współpracę ze wszystkimi podmiotami leczniczymi, władzami samorządowymi, Policją.

2. Ocena stanu sanitarno-higienicznego podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Sekcja Epidemiologii w 2021 r. podobnie jak w latach poprzednich realizowała zadania z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne. Sprawowanie nadzoru sanitarnego nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą obejmowało kontrolę: funkcjonalności, stanu technicznego obiektów, utrzymania czystości pomieszczeń, postępowania z bielizną, postępowania z odpadami medycznymi, przeprowadzanie procesów dezynfekcji i sterylizacji. Nadzorem objęto również sposób prowadzenia kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

Na terenie powiatu łowickiego w 2021 roku funkcjonowały n/w podmioty wykonujące działalność leczniczą:

1. Działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze:

1.1. Stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne szpitalne:

- Zespół Opieki Zdrowotnej w Łowiczu Szpital Powiatowy – 1
- ZOZ Oddział Fizjoterapii i Rehabilitacji w Stanisławowie - 1

1.2 Stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne inne niż szpitalne:

- Zakład Opieki Zdrowotnej Zakładu Karnego - 1

1.3 Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne:

- Podmioty lecznicze - 42

(przychodnie, poradnie, ośrodki zdrowia
nzo, zoz, zakładowe)

- Zespoły Ratownictwa Medycznego - 2
- Punkty Pobrań - 1
- Medyczne Laboratoria Diagnostyczne - 1

1.4 Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową:

- Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska – 47

(w tym: gabinety stomatologiczne 34, gabinety ginekologiczne 6, gabinety laryngologiczne 2, gabinety okulistyczne 2, gabinety chirurgiczne 3)

Ogółem 96 obiektów.

W 2021 r. przeprowadzono ogółem 74 kontrole sanitarne. Nie zastosowano karania mandatowego. Nie wydano decyzji administracyjnych. Nie stwierdzono zaniedbań w zakresie przestrzegania czystości bieżącej. Stan sanitarno – higieniczny i techniczny placówek medycznych znajdujących się na terenie powiatu łowickiego jest dobry. W miarę posiadanych środków finansowych przeprowadzane są w tych obiektach remonty i modernizacje.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą posiadają dokumentację z realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. Kontrola wewnętrzna przeprowadzana jest, w tych placówkach co najmniej dwa razy w roku, potwierdzona jest stosowną dokumentacją.

W nadzorowanych obiektach na terenie powiatu łowickiego opracowane są i prawidłowo przestrzegane procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie sterylizacji dokonano oceny procedur sterylizacyjnych z uwzględnieniem przyjętych rozwiązań zaopatrzenia w materiały sterylne. Sterylizacja narzędzi i materiałów opatrunkowych przeprowadzana była w autoklawach. Lecznictwo ambulatoryjne dysponuje 42 autoklawami, natomiast 8 placówek (głównie indywidualne praktyki lekarskie) ma podpisaną umowę na usługi sterylizacyjne z Centralną Sterylizatornią ZOZ w Łowiczu. Procesy sterylizacyjne kontrolowane były systematycznie za pomocą wskaźników fizycznych, testów biologicznych i chemicznych. Wysoka skuteczność procesów sterylizacji oznacza osiągnięcie wysokiego stopnia bezpieczeństwa podczas wykonywania zabiegów naruszających ciągłość tkanek. Stosowane były właściwe systemy opakowań. Transport materiałów sterylnych oraz przeznaczonych do sterylizacji prawidłowy. Sterylne zestawy przechowywane były prawidłowo, posiadały aktualne daty ważności.

We wszystkich skontrolowanych podmiotach wykonujących działalność leczniczą stosowane były środki dezynfekcyjne zgodnie z ustawą o wyrobach medycznych i produktach biobójczych. Przechowywanie środków dezynfekcyjnych prawidłowe zgodnie z zaleceniami producenta. Nie stwierdzono braków w zaopatrzeniu w te preparaty. Stosuje się rotację środków dezynfekcyjnych, zwracając uwagę na skuteczność ich działania oraz bezpieczeństwo pacjentów i personelu medycznego. Preferowane są środki dezynfekcyjne o szerokim spektrum działania.

Odpady medyczne w placówkach zbierane są selektywnie w miejscu ich powstawania z podziałem na zakaźne, specjalne i pozostałe. Nie stwierdzono uchybień w zakresie gromadzenia, transportu i usuwania w/w odpadów.

Na terenach otaczających budynki podmiotów wykonujących działalność leczniczą utrzymana jest czystość i porządek. Tereny te są zagospodarowane i na bieżąco sprzątane.

Zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t.j. Dz. U 2020 r., poz. 1845 ze zm.) kierownicy podmiotów leczniczych oraz inne osoby udzielające świadczeń zdrowotnych są zobowiązani do podejmowania działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, a w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia szpitalne powołane są zespoły i komitety kontroli zakażeń szpitalnych. Kierownicy podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia szpitalne są zobowiązani do organizacji udzielania świadczeń zdrowotnych w sposób zapewniający zapobieganie zakażeniom szpitalnym i szerzeniu się czynników alarmowych oraz warunki izolacji pacjentów zakażeniem lub chorobą zakaźną i pacjentów szczególnie podatnych na zakażenia szpitalne, wykonywania badań laboratoryjnych w ciągu całej doby, wykonywania badań mikrobiologicznych oraz przekazywania właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu raportów o bieżącej sytuacji epidemiologicznej szpitala i ognisk epidemicznych. W 2021 roku zgłoszono 8 ognisk epidemicznych wywołanych zakażeniem wirusa SARS-CoV-2 (6 ognisk w oddziale chorób wewnętrznych, 2 ogniska w oddziale chirurgii). Natomiast w 2020 r. zgłoszono 4 ogniska epidemiczne, które wystąpiły w oddziale chorób wewnętrznych, w tym 3 ogniska zakażenia układu oddechowego SARS-CoV-2, 1 ognisko zakażenia pał. *Klebsiella pneumoniae* wytwarzające karbapenemazy typu New Delhi.

W 2020 r., podobnie jak w latach poprzednich, najczęściej wykrywanymi czynnikami alarmowymi u pacjentów przebywających w Szpitalu Powiatowym w Łowiczu były: *Klebsiella* spp ESBL (+), MRSA, *Escherichia coli* ESBL(+), *Acinetobacter* spp., *Pseudomonas* spp, *Clostridium difficile* oraz pałeczki *Klebsiella pneumoniae* wytwarzające karbapenemazy typu New Delhi. Zgodnie z wytycznymi Narodowego Programu Ochrony Antybiotyków w Szpitalu Powiatowym w Łowiczu podjęto stosowne działania w tym zakresie.

3. Analiza wykonawstwa szczepień ochronnych

Najważniejszym celem zdrowotnym szczepień ochronnych jest zapobieganie określonemu zakażeniu lub chorobie zakaźnej u zaszczepionej osoby lub populacji. Uodpornienie czynne dzieci w Polsce wykonywane jest w drodze realizacji Programu Szczepień Ochronnych.

Na terenie powiatu łowickiego w 2021 roku szczepienia ochronne wykonywane były w 19 podmiotach leczniczych, w których przeprowadzono 19 kontroli.

Podczas przeprowadzonych kontroli w punktach szczepień zwracano szczególną uwagę na:

- wdrażanie obowiązującego Programu Szczepień Ochronnych,
- stan zaszczepienia dzieci i młodzieży,
- postępowanie z preparatami szczepionkowymi,
- maksymalne wykorzystanie szczepionek wielodawkowych,
- daty ważności, sposób magazynowania i transportowania preparatów szczepionkowych,
- prawidłowe opracowanie dokumentacji związanej z niepożądanymi odczynami poszczepiennymi.
- opracowanie i stosowanie procedur
- kwalifikacje personelu w zakresie szczepień ochronnych
- sporządzanie sprawozdań z realizacji szczepień ochronnych
- podejmowanie działań wobec osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych

Realizacja szczepień ochronnych w ramach Programu Szczepień Ochronnych ma wpływ na sytuację epidemiologiczną nadzorowanego terenu, w szczególności przyczynia się do spadku liczby zachorowań na choroby zakaźne i spadku liczby powikłań występujących po przebytej chorobie. Szczepienia ochronne przeprowadzane były prawidłowo, zgodnie z obowiązującym programem szczepień ochronnych. Stan zaszczepienia dzieci i młodzieży przeciwko gruźlicy, poliomyelitis, wzw B, błonnicy, tężcowi, krztuścowi, odrze, śwince i różyczce, inwazyjnemu zakażeniu Hib typu b, oraz inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* jest dobry.

Podległe nam placówki prowadzą również szczepienia zalecane, które są finansowane przez rodziców. W 2021 r. p/grypie sezonowej zaszczepiono 2493 osoby, w tym 1743 osoby powyżej 65 roku życia. W 2020 roku na terenie powiatu łowickiego zaszczepiono p/ grypie sezonowej 1732 osoby (w tym 1193 osoby powyżej 65 roku życia). W 2019 roku p/grypie sezonowej zaszczepiono 2144 osób (w tym 130 osób powyżej 65 roku życia).

Wykonawstwo szczepień ochronnych w 2021 roku jest porównywalne z 2020 r., przedstawione w tabeli na następnej stronie.

TABELA NR 3. WYKONAWSTWO SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH W POWIECIE
ŁOWICKIM W LATACH 2020 – 2021

Szczepienie		Wiek	2021	2020	
Szczepienia do 2 roku życia i opóźnione do 3 roku życia	Gruźlica	I dawka	100%	99,3%	
	WZW B	1 rok życia	95,5%	96,6%	
		2 rok życia	100%	98,9%	
		3 rok życia	100%	99,7%	
	Błonica, tężec, krztusiec Polio	1 rok życia	57,34%	44,5%	
		2 rok życia	99,3%	95 %	
		3 rok życia	100%	96,6%	
	Hemophilus Influenzae	1 rok życia	57,93%	44,8%	
		2 rok życia	100%	95 %	
	Odra, świnka, różyczka	2 rok życia	100%	96,%	
	Rotawirusy	1 rok życia	69,1%	-	
	Szczepienia dzieci starszych i młodzieży	Błonica, tężec, krztusiec, polio	6 rok życia	99,2%	96,7%
		Błonica, tężec, krztusiec	14 rok życia	97%	98,7%
19 rok życia			100%	97%	
Błonica, tężec					
Odra, świnka, różyczka		6 rok życia	99,7%	91%	
Odra, świnka, różyczka	10 rok życia	99,7%	97,6%		

Od kilku lat w całym kraju zwiększa się liczba osób odmawiających wykonywania obowiązkowych szczepień ochronnych. W 2021 r. łącznie zarejestrowano 21 nie zaszczepionych dzieci i 28 osób uchylających się od obowiązku szczepień. Do wszystkich osób uchylających się od obowiązku wykonywania szczepień wysłano list otwarty skierowany do rodziców przez PPIS

w Łowiczu, w którym to zwrócono się z gorącym apelem o docenienie wagi problemu, jakim jest zabezpieczenie dziecka przed skutkami zachorowań na choroby zakaźne.

W 2021 r. prowadzono działania administracyjne w celu egzekwowania wykonania obowiązku szczepień przez osoby uchylające się. Wydano 18 upomnień, 10 tytułów wykonawczych, 8 postanowień. Natomiast w 2020 nie prowadzono w/w działań.

Sekcja epidemiologii prowadzi rejestr niepożądanych odczynów poszczepiennych. Podmioty lecznicze prowadzące szczepienia ochronne mają obowiązek zgłaszania do PPIS w/w odczynów. W 2021 r. zgłoszono 20 niepożądanych odczynów poszczepiennych, w tym 19 odczynów łagodnych i 1 odczyn poważny, które wystąpiły po podaniu następujących szczepionek: szczepionki p/Covid19 - 17 odczynów, szczepionki MMR II - 2 odczyny oraz 1 odczyn po podaniu szczepionki Infanrix Hexa. Natomiast w 2020 r. zgłoszono 2 przypadki łagodnych niepożądanych odczynów poszczepiennych, które wystąpiły u dzieci po podaniu szczepionki p/ odrze, śwince i różyczce. Od 2021 roku przypadki odczynów poszczepiennych zgłaszane są wyłącznie poprzez system SEPIS.

Sekcja epidemiologii zajmuje się również przyjmowaniem prób kału do badań laboratoryjnych w kierunku nosicielstwa Salmonella-Shigella do celów sanitarno-epidemiologicznych. W 2021 roku przyjęto ogółem 602 próby, w tym badania uczniów przed rozpoczęciem praktycznej nauki zawodu oraz badania w ramach nadzoru nad chorymi, ozdrowieńcami i nosicielami.

Podsumowując działania w sekcji epidemiologii na terenie powiatu łowickiego należy uznać, że w 2021 roku podobnie jak w roku ubiegłym największym problemem i wyzwaniem była pandemia choroby Covid-19 wywołanej przez koronawirusa SARS-CoV-2. Wszystkie działania służb sanitarnych skoncentrowane były na walce z tą chorobą.

Kontrole podmiotów leczniczych wykazały, że na terenie powiatu łowickiego nie ma obiektów w złym stanie sanitarnym, obserwuje się również systematyczną poprawę stanu technicznego i sanitarno – higienicznego w/w placówek.

Szczepienia ochronne realizowane są prawidłowo zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych, a odsetek dzieci zaszczepionych jest wysoki na co niewątpliwie mają wpływ podejmowane działania edukacyjne w zakresie szczepień ochronnych.

SEKCJA BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH

W roku 2021 Sekcja Bezpieczeństwa Żywności, Żywienia i Produktów Kosmetycznych obejmowała nadzorem 1950 obiektów, w tym m. in. 38 zakładów produkcyjnych, 1022 producentów rolnych, 328 obiektów obrotu żywnością, 370 środków transportu, 107 zakładów żywienia zbiorowego otwartego (restauracje, obiekty małej gastronomii), 49 obiektów żywienia zbiorowego zamkniętego, 2 wytwórnie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, 14 miejsc obrotu tymi przedmiotami, 6 obiektów obrotu produktami kosmetycznymi oraz 1 zakład produkujący chusteczki nawilżające i papier toaletowy nawilżany.

Podział obiektów na grupy przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1. Podział obiektów na grupy oraz dane dotyczące prowadzonego w nim nadzoru.

L.p.	Grupa obiektów	Liczba obiektów	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba obiektów zatwierdzonych	Liczba obiektów sklasyfikowanych pod względem stanu sanitarnego	Liczba obiektów ocenionych negatywnie
1.	Wytwórnie lodów	2	1	0	1	0
2.	Automaty do lodów	6	5	1	5	0
3.	Piekarnie	7	2	0	2	0
4.	Ciastkarnie	5	2	0	2	0
5.	Przetwórnice owocowo-warzywne	10	16	1	6	0
6.	Browary i słodownie	1	0	0	0	0
7.	Wytwórnice napojów bezalkoholowych	-	-	-	-	-
8.	Wytwórnice naturalnych wód mineralnych	-	-	-	-	-
9.	Zakłady garmazeryjne	-	-	-	-	-
10.	Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego	3	1	0	0	0

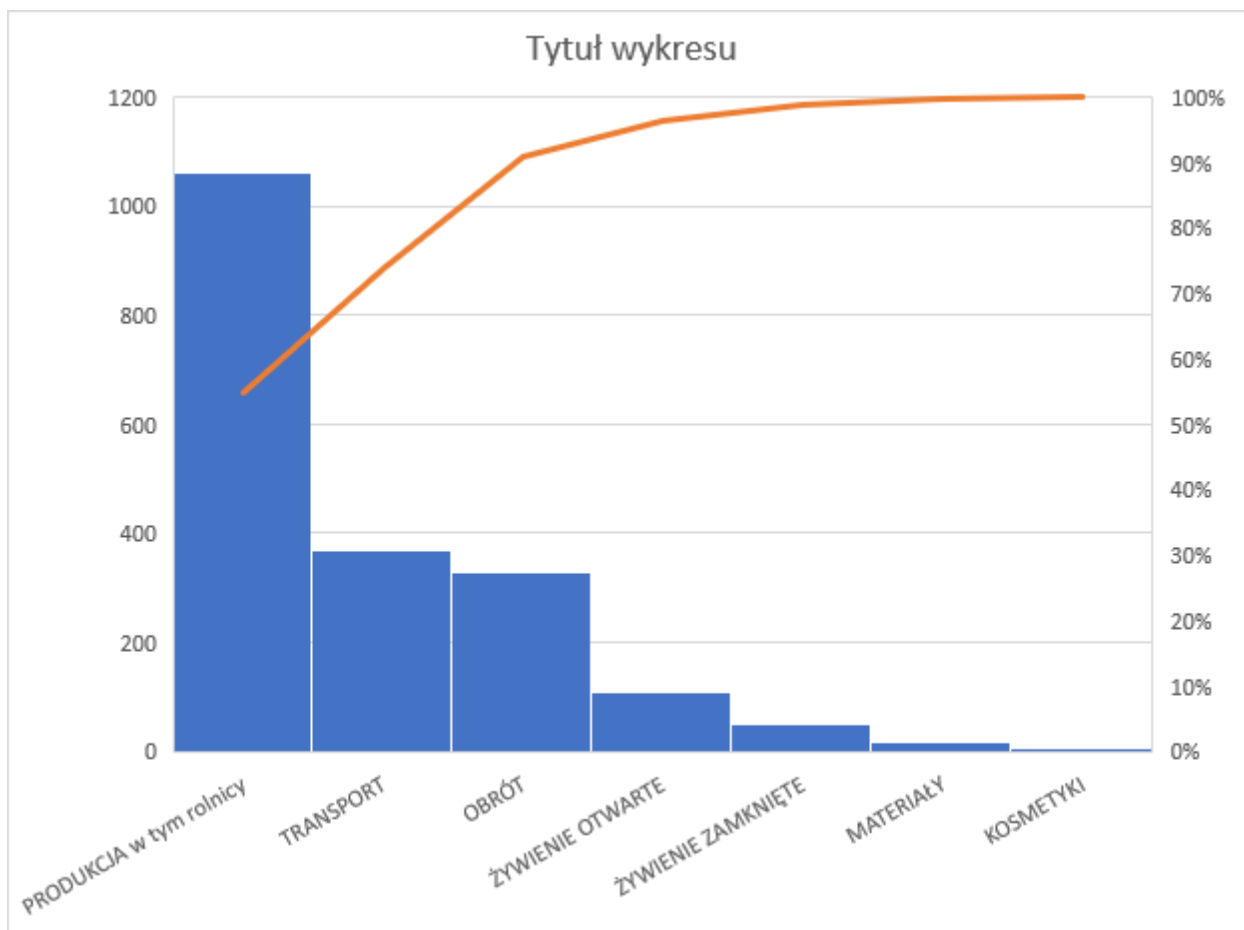
11.	Wytwórnice makaronów	-	-	-	-	-
12.	Wytwórnice wyrobów cukierniczych	1	3	0	1	0
13.	Wytwórnice koncentratów spożywczych	-	-	-	-	-
14.	Wytwórnice octu, majonezu i musztardy	1	1	0	1	0
15.	Wytwórnice chrupków, chipsów i prażynek	-	-	-	-	-
16.	Wytwórnice suplementów diety	2	2	2	0	0
17.	Wytwórnice żywności dla określonych grup	-	-	-	-	-
18.	Wytwórnice substancji dodatkowych	-	-	-	-	-
19.	Wytwórnice aromatów	-	-	-	-	-
20.	Cukrownie	-	-	-	-	-
21.	Producenci pierwotni	-	-	-	-	-
22.	Rolniczy Handel Detaliczny	-	-	-	-	-
23.	Dostawcy bezpośredni	-	-	-	-	-
24.	Producenci pierwotni i rolniczy handel detaliczny	6	2	0	0	0
25.	Producenci pierwotni i dostawcy bezpośredni	1016	26	0	23	0
26.	Producenci pierwotni, rolniczy handel detaliczny, dostawcy bezpośredni	-	-	-	-	-
27.	Producenci kiełków	-	-	-	-	-
28.	Producenci żywności w warunkach domowych	3	3	0	0	0
29.	Inne wytwórnice żywności	3	2	0	2	0

30.	Obiekty obrotu żywnością (sklepy, markety, kioski)	270	139	37	51	0
31.	Apteki	29	16	0	9	0
32.	Magazyny hurtowe	9	4	0	0	0
33.	Obiekty ruchome i tymczasowe	5	5	1	0	0
34.	Środki transportu	370	44	0	0	0
35.	Inne zakłady obrotu żywnością	15	4	0	4	0
36.	Obiekty żywienia zbiorowego otwartego w tym zakłady małej gastronomii	107	43	16	33	1
37.	Obiekty żywienia zbiorowego zamkniętego	49	32	7	24	0
38.	Zakłady usług cateringowych	7	6	1	4	0
35.	Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	2	1	0	0	0
36.	Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	14	13	0	0	0
37.	Obiekty produkcji i obrotu kosmetykami	7	4	0	0	0

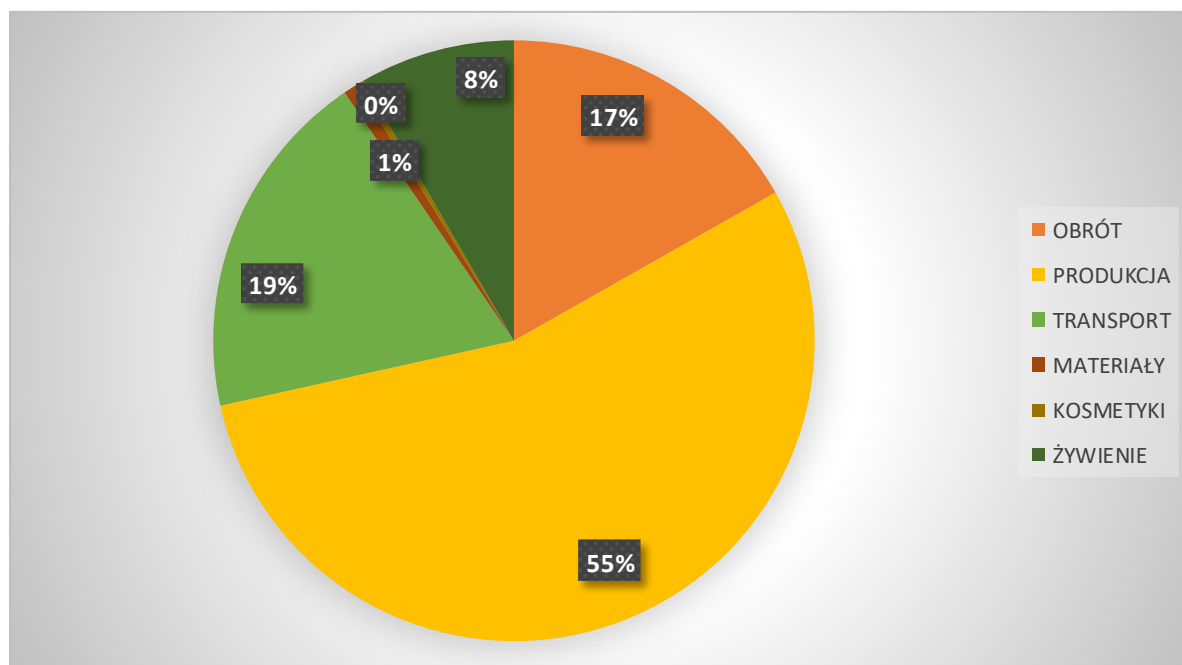
Wśród zarejestrowanych podmiotów największe grupy stanowią rolnicy i transport. Dużą ilościowo grupę stanowi obrót tj. sklepy spożywcze, a wśród nich markety: LIDL, KAUFAND, 4 obiekty BIEDRONKA, POLO, TESCO, 3 obiekty Delikatesy Centrum, 11 sklepów DINO oraz zakłady żywienia zbiorowego. Zakłady produkcyjne żywności stanowią tylko 2,2 % ogółu obiektów, ale wiąże się z nimi bardzo duży zakres kontroli i czasochłonność działań kontrolnych inspekcji. Na terenie powiatu łowickiego znajdują się duże zakłady produkcyjne jak firma: ZPOW AGROS NOVA, BRACIA URBANEK, SPÓŁKA

OGRODNICZO PSZCZELARSKA „Pszczółka”, ORIFARM MANUFACTURING, LAMELA, OPAKOMET, Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska.

Rysunek nr 1. Obiekty będące pod nadzorem PPIS w Łowiczu wg kategorii zakładu – dane za 2021 rok.

Rysunek nr 2. Obiekty będące pod nadzorem PPIS w Łowiczu wg udziału procentowego – dane za 2021 rok.

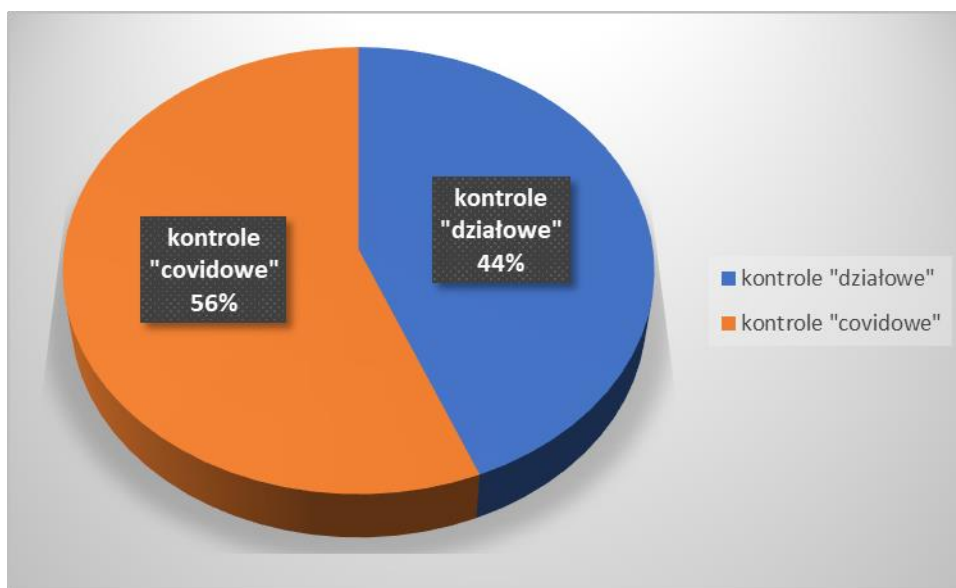

W nadzorowanych zakładach przeprowadzono 373 kontrole z czego najwięcej 212 w obiektach obrotu żywnością, 66 w zakładach produkcji, 43 w zakładach żywienia zbiorowego otwartego, 32 w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego.

Większość przeprowadzanych działań nadzorowych stanowią kontrole kompleksowe i kontrole związane z poborem prób w wyniku, których dokonuje się oceny ryzyka jakie stwarza zakład odnośnie bezpieczeństwa żywności. Wśród nich są zakłady o dużym ryzyku jak np. ciastkarnie, wytwórnie lodów, produkcja garmażeryjna, a szczególnie produkujące i przechowujące środki spożywcze łatwopsujące. Takie zakłady kontrolowane są przede wszystkim w sezonie letnim, czyli w okresie panowania wysokich temperatur. Kontrolowane zakłady oceniono w roku 2021 jako bezpieczne. Znaczna część wykonanych kontroli dotyczyła zakładów, które złożyły wnioski o ich rejestrację i zatwierdzenie. Te kontrole dokonywane są w celu sprawdzenia, czy dany zakład odpowiada przepisom prawa żywnościowego i może prowadzić działalność zapewniając produkcję, czy obrót żywności bezpiecznej dla zdrowia. Wszystkie kontrolowane zakłady w konsekwencji otrzymały decyzje administracyjne o ich zatwierdzeniu do planowanej działalności.

Część kontroli wynika z interwencji konsumentów, którzy dostrzegają nieprawidłowości i naruszenia przepisów sanitarnych. Pozytywnym zjawiskiem jest stale rosnąca liczba konsumentów świadomych zagrożeń dla bezpieczeństwa żywności występujących w obrocie. W roku 2021 duża część kontroli w nadzorowanych obiektach wiązała się z koniecznością sprawdzenia przestrzegania przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 roku w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem epidemii. Łącznie przeprowadzono 477 kontroli.

Rysunek nr 3. Rodzaj kontroli przeprowadzonych w nadzorowanych obiektach w ujęciu procentowym – dane za 2021 rok.

Podczas przeprowadzonych kontroli zwracano szczególną uwagę na stan sanitarny obiektów, stan techniczny pomieszczeń, urządzeń i sprzętu, warunki sprzedaży i produkcji, higienę i stan zdrowia zatrudnionego personelu, prawidłowość prowadzonych procesów produkcyjnych, jakość wprowadzanych do obrotu i do produkcji środków spożywczych (ich terminy trwałości, warunki przechowywania, pochodzenie).

Sprawdzano również stosowanie przepisów dotyczących informowania klientów o wykazie składników, w tym składników mogących powodować alergię.

W stołówkach szkolnych i przedszkolnych przeprowadzono skrócone oceny żywienia na podstawie przedstawionych jadłospisów dekadowych.

W roku 2021 wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą unieruchomienie zakładu żywienia otwartego z rygorem natychmiastowej wykonalności do czasu usunięcia wszystkich nieprawidłowości. Przedsiębiorca doprowadził lokal do należytego stanu sanitarno-technicznego w związku z powyższym lokal został ponownie uruchomiony.

W wyniku prowadzonych kontroli ujawniono 8 producentów żywności – rolników, którzy prowadzili działalność produkcyjną bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów prowadzony przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łowiczu oraz 1 przedsiębiorcę działającego niezgodnie z wydaną decyzją zatwierdzającą. W związku z tym wystosowano wnioski do WSSE w Łodzi o nałożenie kary pieniężnej dla ww. osób. Ww. rolnicy złożyli stosowne wnioski i zostali wpisani do rejestru zakładów prowadzony przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łowiczu. Przedsiębiorca do chwili obecnej nie zaprzestał działalności prowadzonej niezgodnie z decyzją, ani nie złożył odpowiedniego wniosku o rozszerzenie działalności.

Podczas przeprowadzanych kontroli w obiektach, w których stwierdzono nieprawidłowości ukarano właścicieli obiektów mandatami karnymi. Nałożono 9 mandatów na łączną sumę 3050 zł. Karanie mandatowe zastosowano w przypadku przeterminowanych artykułów spożywczych znajdujących się w sprzedaży oraz niewłaściwego przechowywania produktów spożywczych, braku czystości bieżącej, braku orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych, braku dokumentacji. W obiekcie, gdzie stwierdzono naruszenie przepisów żywnościowych przeprowadzono ponownie kontrolę, podczas której stwierdzono zlikwidowanie nieprawidłowości będących powodem zastosowania wcześniej sankcji karnych.

W roku 2021 stwierdzono w wielu przypadkach poprawę stanu sanitarnego obiektów. Wielu przedsiębiorców przystosowuje swoje obiekty do optymalnych warunków sprzedaży i produkcji poprzez prowadzenie remontów związanych z odnowieniem i modernizacją pomieszczeń, zakupem dodatkowych urządzeń, wymianą zniszczonego sprzętu, a także prowadzeniem badań sanitarnych oraz badań potwierdzających bezpieczeństwo produkowanych wyrobów.

Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych pracownicy PSSE w Łowiczu oprócz kontroli, prowadzą także działalność oświatową informując o zanieczyszczeniach mogących wystąpić w żywności, o zagrożeniach dla zdrowia ludzi, aktualnych wymaganiach sanitarnych, dobrych praktykach produkcyjnych i higienicznych przez co zwiększa się świadomość przedsiębiorców z zakresu bezpieczeństwa żywności.

AKCJE KONTROLNE

Oprócz rutynowych kontroli wynikających z planu rocznego SBŻ prowadziła wiele dodatkowych, raportowanych, szeroko zakrojonych akcji specjalnych.

Przeprowadzano kontrole, w tym przy współudziale funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Łowiczu, w miejscach obrotu żywnością oraz żywienia zbiorowego otwartego pod kątem zabezpieczenia, przygotowania zakładów przed zagrożeniem epidemiologicznym związanym z Covid-19 oraz przestrzegania ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Podczas kontroli pouczano właścicieli obiektów o konieczności zapewnienia kupującym środków dezynfekcyjnych do rąk, prawidłowym noszeniu maseczki zasłaniającej nos i usta oraz dostępie dla klientów rękawic jednorazowego użytku. Przeprowadzono szereg kontroli, które wykazały, że przedsiębiorcy przystosowali się do obowiązujących przepisów w tym zakresie. Punkty stałe tj. markety, sklepy, kioski oraz stragany mieszczące się na targowisku wyposażone były w środki dezynfekcyjne do rąk dla klientów, dla personelu, do sprzętu oraz rękawice jednorazowego użytku. Przy kontakcie z klientem pracownicy tych obiektów mieli zasłonięte usta i nos maseczkami. W kioskach pracownicy sprzedający artykuły spożywcze oddzieleni byli od klientów przeszkłonymi witrynami. W restauracjach, lokalach gastronomicznych prowadzono przygotowanie i podawanie żywności na wynos lub na miejscu, zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami. Wszędzie zapewniono środki do dezynfekcji dla personelu oraz dla klientów. Personel zakrywał usta i nos przy pomocy maseczek. Łącznie przeprowadzono 477 kontroli w powyższym zakresie.

Prowadzono również wzmożony nadzór nad suplementami diety, żywnością wzbogaconą i specjalnego przeznaczenia żywieniowego, skontrolowano obiekty prowadzące sprzedaż tych środków, podczas których sprawdzano prawidłowość oznakowania, sposób przechowywania, terminy minimalnej trwałości. Śledzono również strony internetowych sklepów i oceniano oznakowanie tych środków oraz spełnienie obowiązku rejestracji produktów w Głównym Inspektoracie Sanitarnym. Łącznie oceniono 77 suplementów diety będących w sprzedaży internetowej i stacjonarnej, w tym 1 suplementy diety, który został pobrany do badań laboratoryjnych.

Sekcja SBŻ kontrolowała również wypoczynek dzieci i młodzieży. Podczas kontroli kolonii organizowanych w okolicznych ośrodkach sprawdzano stan sanitarny obiektów, jakość produktów spożywczych oferowanym dzieciom i młodzieży, prawidłowość przygotowania jadłospisów, przygotowanie i zabezpieczenie punktów żywieniowych przed zagrożeniem

epidemiologicznym związanym z Covid-19 oraz przestrzeganie ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

W ramach nadzoru nad sprzedażą, źródłami pozyskania mięsa wieprzowego i dziczyzny oraz produktów z nich otrzymywanych, a także zagospodarowania odpadów pochodzenia zwierzęcego, w związku z występowaniem w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF), przeprowadzono 66 kontroli (35 zakłady żywienia zbiorowego, 6 kiosków, 25 sklepów). Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

W obiektach prowadzących żywienie dzieci i młodzieży sprawdzano przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Podczas kontroli sprawdzano, czy ilości cukru, sodu i tłuszczu nie przekraczają określonych limitów, czy posiłki zawierają produkty z różnych grup środków spożywczych: produkty zbożowe lub ziemniaki, warzywa lub owoce, mleko lub produkty mleczne, mięso, ryby, jaja, orzechy, nasiona roślin strączkowych i inne nasiona oraz tłuszcze. Oceniano również, czy potrawy sporządzane były z naturalnych składników, a w przypadku użycia koncentratów spożywczych, wyłącznie z koncentratów z naturalnych składników. Kontrolowano czy nie przekraczano dwóch porcji potraw smażonych w tygodniu, czy do smażenia używano olejów roślinnych, czy każdego dnia było podawane mleko lub produkty mleczne, mięso, jajka, orzechy, nasiona roślin strączkowych warzywa lub owoce, produkty zbożowe. Obiekty sprawdzano również pod kątem zabezpieczenia, przygotowania przed zagrożeniem epidemiologicznym związanym z Covid-19 oraz przestrzegania ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

DZIAŁANIA W RAMACH SYSTEMU RASFF I RAPEX

RASFF to system wczesnego ostrzegania o bezpośrednim lub pośrednim niebezpieczeństwie grożącym zdrowiu ludzkiemu, pochodzącym z żywności. Działa jako sieć w całej UE. Umożliwia on członkowi sieci powiadomienie Komisji Europejskiej i przekazanie informacji o niebezpiecznej żywności, paszach, materiałach do kontaktu z żywnością organom bezpośredniej urzędowej kontroli i działania celem wycofania niebezpiecznych produktów z rynku. Powiadomienia zgłaszane do RASFF dzielą się na powiadomienia alarmowe, informacyjne oraz o odrzuceniu na granicy.

W ramach systemu RASFF w roku 2021 zarejestrowano 41 powiadomień informacyjnych i alarmowych.

Zgłoszenia dotyczyły zagrożeń w produktach:

- stwierdzenia estrów 3-MCPD na poziomie $5138 \pm 1028 \mu\text{g/kg}$ w produkcie Frytura gastronomiczna 100% olej palmowy rafinowany,
- stwierdzenia obecności Salmonella Enteritidis w próbkach kału pobranych w fermie drobiu w produkcie jaja konsumpcyjne,
- stwierdzenia obecności niezadeklarowanej substancji-syldenafile w produkcie suplementu diety „Total Men”,
- stwierdzenia niedozwolonego ekstraktu z konopi włóknistych oraz zawartości Δ^9 – tetrahydrokannabinolu (Δ^9 –THC) na poziomie 0,16% w produkcie Olejek CBD-CBD-MED.- 250 mg Best Hemp Extract 5%, 5ml,
- przekroczenia maksymalnego poziomu stężenia glikolu propylenowego (E1520) w produktach: napoje Monster LH44 500ml, Monster Ripper 500ml, Monster Vanilla Espresso 250ml i Burn Zero Peach (Fury) 250ml,
- stwierdzenia obecności Salmonella Typhimurium w 1 z 5 próbek skór z tusz szyj indyjskich schłodzonych w elementach i podrobach indyjskich,
- stwierdzenia obecności Salmonella Typhimurium w próbkach elementów z kurczaka,
- wykrycia niedozwolonej substancji 17beta-19-Nortestosteronu w próbce moczu świni pobranej poubojowo w świeżym mięsie wieprzowym (produktach z mięsa wieprzowego),
- obecności kawałka szkła w butelce napoju alkoholowego Seagram’s Gin 0,7l,
- stwierdzenia estrów 3-MCPD w produkcie Frytura gastronomiczna 100% olej palmowy rafinowany,
- wykrycia pleśni w produkcie cukierniczym „Śmieszna Krówka”,
- stwierdzenia obecności Salmonella Enteritidis w 2 z 5 próbek zbiorczych skór szyjek w skórkach szyjek drobiowych z kurczaków,
- stwierdzenia Salmonella w 5 z 5 próbek skór z szyi kurczaka,
- wykrycia obecności Salmonella w 4 z 5 próbek produktu Szynce z fileta z piersi kurczaka,
- wykrycia obecności Salmonella w 2 z 5 próbek w tym w 1 Salmonella Typhimurium oraz w 1 Salmonella Indiana w skórkach szyj tusz indyjskich schłodzonych,
- wykrycia obecności Salmonella z gr. C1 w 1 z 5 próbek w produkcie Sezam łuskany,

- wykrycia obecności Salmonella gr.0:4 (B) w 5 z 5 próbek produktu w produkcji Filet indyjski, surowy, świeży, chłodzony,
- wykrycia tlenu etylenu(ETO) w mączce chleba świętojańskiego wykorzystanej do produkcji polewy w różnych typach pączków Frozen donuts,
- stwierdzenia obecności tlenu etylenu w substancji dodatkowej Lygomme firmy Cargill- przekroczenie ETO NDP w produkcji Lody pn. MDL MilkaStVan 100ml, Milka Vanilia&Chocolate 100ml, Milka Caramel Crunch 100ml, Milka VanCho 480ml,
- stwierdzenia wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością zawierających włókno bambusowe, puder kukurydziany, melaminę w przedmiotach do kontaktu z żywnością SMIKI zestaw naczyń Żyrafa, Rakietka, Jednorożec,
- stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu deoksyniwalenolu (1820-400µg/kg) w produkcji Makaron razowy świderki z mąki z pszenicy durum La Campagna,
- wykrycie tlenu etylenu (ETO) w mączce chleba świętojańskiego wykorzystanej do produkcji różnych typów pączków,
- stwierdzenia tlenu etylenu w węglanie wapnia w suplemencie diety Molekin Osteo,
- stwierdzenia obecności tlenu etylenu w substancji dodatkowej Lygomme wykorzystanej do produkcji lodów Augusto Bambo,
- wykrycia obecności Salmonella z gr.04 w 25g w 1 z 5 próbek produktu Kiełbasa surowa Metka-Cebulowa Kawiks,
- zanieczyszczenia tlenkiem etylenu suplementów diety (tabletki musujące): Activemuss Calcium, Calcium+Kwercetyna Duo Alergo, Calcium +Vitamina C o smaku cytrynowym, Plusssz Elektrolity Senior 100% Complex, Plusssz Elektrolity Sport 100% Complex, Plusssz Elektrolity+100% Multiwitamina, Plusssz Elektrolity Complex,
- wykrycia obecności Salmonella w 1 z 5 próbek produktu Sezam łuskany 500g,
- stwierdzenia obecności maduramycyny w stężeniu 999,00µg/kg (wartość limitu decyzyjnego metody CC-alfa wynosi 2,78µg/kg) w wątrobie wieprzowej,
- stwierdzenia 2-chloroetanolu na poziomie 58mg/kg w węglanie wapnia Calcipur DC 90S,
- stwierdzenia obecności Salmonella Enteritidis w 3 z 5 pobranych próbek w udkach kurczaka,
- stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości Fluazifopu-P (0,052mg/kg) w mrożonym produkcie Broccoli Hortex,
- stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości (NDP) diflubenzuronu w ilości powyżej 0,01mg/kg (0,081±0,040mg/kg - 1 wynik,

0,078±0,039mg/kg - 2 wynik) w produkcie Gruszki świeże Odmiana Klapsa, kraj pochodzenia Polska,

- stwierdzenia obecności Salmonella spp. w 1 z 5 próbek produktu Ziele angielskie, masa netto 25kg,
- stwierdzenia tlenu etylenu w mączce chleba świętojańskiego LBG min 2800 cps Type 008 T,
- wykrycia tlenu etylenu w produkcie PressCAL®MD92,5 Granulat, nr partii 20H/CG/141 w suplementach diety (tabletki musujące tuba 20tabletek): Calcium Duo alergo z kwercetyną, Calcium z Witaminą C o smaku cytrynowym, Calcium z Witaminą C o smaku pomarańczowym, Calcium z Witaminą C o smaku poziomkowym, Plusssz 100% Multiwitamina + minerały; (tabletki musujące tuba 24 tabletki) – DR VITA Calcium z Witaminą C o smaku malinowym, DR VITA Multiwitamina+minerały; Plusssz Zizz tabletki musujące do ssania o smaku poziomkowym (słoiczek 50tabletek),
- wykrycia obecności tlenu etylenu (ETO) na poziomie 16mg/kg w produkcie Allnutrition Good Trip (60kapsulek),
- stwierdzenia obecności bakterii z rodzaju Salmonella Enteritidis w 2 z 5 próbek zbiorczych świeżego mięsa drobiowego – fileta z kurczaka),
- stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A w próbce produktu Rodzynki Sułtanki,
- stwierdzenia obecności tlenu etylenu w suplementie diety Floractin kapsułki,
- stwierdzenia przekroczenia NDP pozostałości pestycydu – chlorotalonilu w produkcie Bazylia Edal 100g,
- stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu patuliny (132±40µg/kg) w produkcie Bezpośredni sok jabłkowy100% tłoczony,
- wykrycia tlenu etylenu (sumy tlenu etylenu i 2-chloroetanolu: 364mg/kg oraz 365mg/kg) w produkcie bamboo shoot extract.

W związku ze zgłoszeniami informacyjnymi i alarmowymi przeprowadzono 26 kontroli w obiektach obrotu żywnością i obrotu przedmiotami do kontaktu z żywnością i użyciu, przeprowadzono 49 rozmów telefonicznych oraz 52 kontaktów elektronicznych.

Wycofano ze sprzedaży, zniszczono, utylizowano lub zwrócono do dystrybutora za okazaniem dokumentu zwrotu: 61szt. produktów o złej jakości.

W zakresie systemu RAPEX nie odnotowano żadnych zgłoszeń.

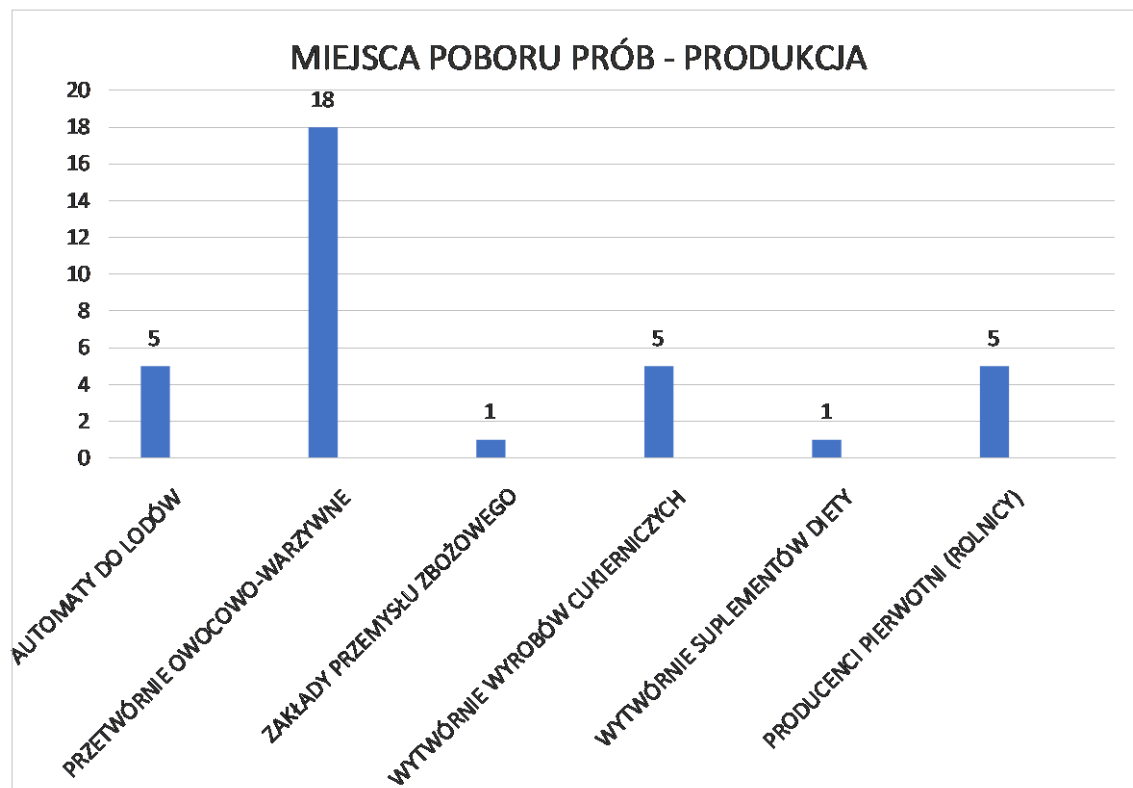
PRÓBY

W roku 2021 pobierano do badań laboratoryjnych próbki środków spożywczych, produktów kosmetycznych oraz przedmiotów użytku przeznaczonych do kontaktu z żywnością produkowanych w nadzorowanych zakładach oraz znajdujących się w obrocie w obiektach zlokalizowanych na terenie powiatu łowickiego. Próby do badań pobierane były zgodnie z harmonogramem poboru prób na dany rok, ustalonym na podstawie wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego oraz interwencyjnie. Łącznie zbadano 177 prób. Ilość, rodzaj oraz miejsce poboru prób zobrazowano na poniższych wykresach.

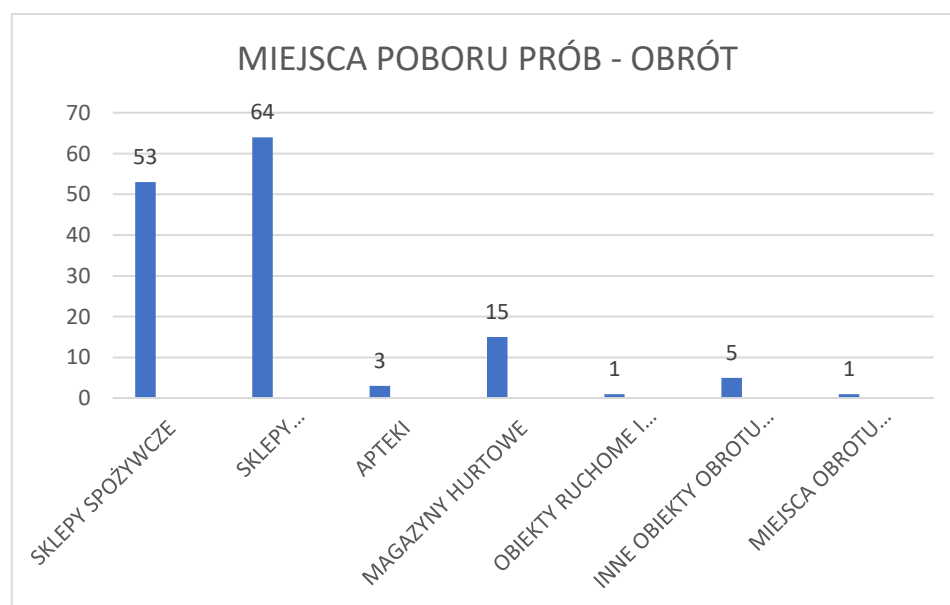
Rysunek nr 4. Ilość prób pobranych do badań laboratoryjnych

Rysunek nr 5. Miejsce poboru prób – produkcja żywności

Rysunek nr 6. Miejsce poboru prób - obrót

Dwie próby produktów kosmetycznych pobrane zostały w zakładach obrotu żywnością – w sklepach. Próby przedmiotów do kontaktu z żywnością pobrano w wielkopowierzchniowych sklepach spożywczych, w których oferowane są również tego rodzaju wyroby oraz w sklepie oferującym tylko przedmioty do kontaktu z żywnością.

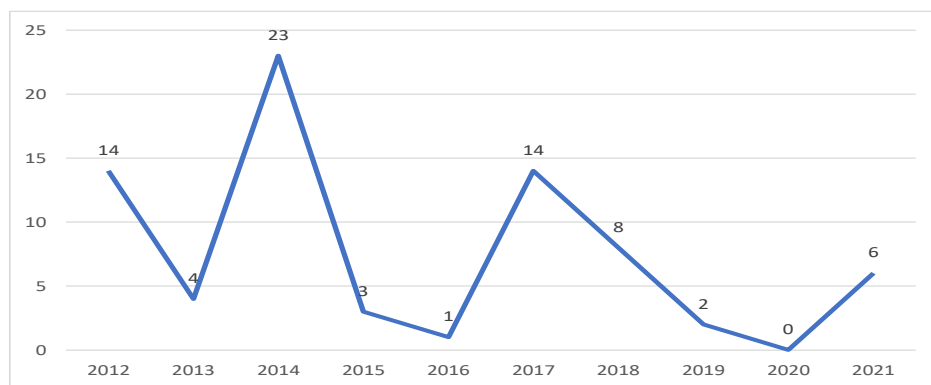
Pobierane próby badane były w 22 kierunkach:

- mikrobiologia (*Salmonella*, *Listeria monocytogenes*, *Bacillus cereus*, liczba pleśni i drożdży, bakterie z grupy *Coli*, *Escherichia Coli*, *Enterokoki*, *Clostridia redukujące siarczany*, *Pseudomonas Aeruginosa*)
- zawartość substancji dodatkowych (obecność substancji konserwujących, barwników syntetycznych, przeciwutleniaczy)
- pozostałości pestycydów
- zawartość metali szkodliwych dla zdrowia (ołów, kadm, rtęć, arsen)
- zawartość azotanów
- zawartość WWA (benzo(a)piren, benzo(a)antracen, benzo(b)fluoranten, chryzen)
- obecność GMO
- zawartość witamin i substancji odżywczych w suplementach diety, środkach spożywczych specjalnego przeznaczenia oraz żywności wzbogaconej
- zawartość mykotoksyn (Aflatoksyna M1, Ochratoksyna A, Aflatoksyna B1, Aflatoksyna B2, Aflatoksyna G1, Aflatoksyna G2, Patulina, DON, ZEA, Fumonizyny)
- zawartość 3-MCPD
- zawartość akryloamidu
- obecność szkodników
- napromieniowanie żywności
- oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych
- zawartość oleju mineralnego
- zawartość histaminy
- obecność zanieczyszczeń biologicznych
- obecność zanieczyszczeń fizycznych
- organoleptyka
- oznakowanie
- oznaczanie formaldehydu i azotanów w kosmetykach
- migracja globalna i specyficzna

- WSSE Rzeszów (pestycydy, GMO, napromienianie),
- WSSE Warszawa (zawartość histaminy),
- WSSE Kraków (wybrane parametry suplementów diety, wybrane parametry żywności wzbogaconej),
- WSSE Olsztyn (mykotoksyny),
- WSSE Lublin (3-MCPD),
- PZH Warszawa (mykotoksyny, 3-MCPD, akryloamid, zawartość oleju mineralnego),
- Państwowy Instytut Weterynaryjny w Puławach (Oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych).

W roku sprawozdawczym 2021 kwestionowano łącznie 6 prób. 1 próbę kwestionowano ze względu na nieprawidłowe znakowanie. W badanej próbce stwierdzono zawartość niezadeklarowanego przez producenta na opakowaniu produktu kwasu benzoesowego. Producent poprzez niezadeklarowanie na etykiecie zawartości substancji konserwującej w gotowym produkcie wprowadza konsumenta w błąd. Pozostałe 5 prób kwestionowano ze względu na stwierdzenie obecności szkodników.

Rysunek nr 8. Ilość prób kwestionowanych w latach 2012-2021

ZATRUCIA POKARMOWE

W 2021 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Łowiczu wpłynęły 2 zgłoszenia o podejrzeniu zatrucia pokarmowego. Oba zgłoszenia dotyczyły zatruc w domach prywatnych. W obu przypadkach nie ustalono czynnika powodującego zatrucie pokarmowe. W związku ze zgłoszeniem zatrucia podjęto działania przeciwepidemiczne oraz korygujące.

SKARGI I INTERWENCJE

W 2021 roku zarejestrowano 9 interwencji, 9 rozpatrzono, 1 przekazano do PLW w Łowiczu, 1 przekazano do PSSE w Warszawie, 1 przekazano do PSSE w Poznaniu.

Interwencje dotyczyły:

- Obecności szkodników (much, wydzielin much) pod nakrętką słoika z ogórkami w zakładzie produkcyjnym - niezasadne,
- Niewłaściwej jakości mleka UHT 1,5% Pulos wyprodukowanego dla LIDL przez OSM Łowicz (obecność w produktach brązowych, pływających zanieczyszczeń) - zasadne, skargę przekazano do PLW w Łowiczu,
- Stwierdzenia insekta w dżemie truskawkowym marki Rapsodia - niezasadne,
- Stwierdzenia obecności szkodników w ciecierzycy przeznaczonej do produkcji zupy w zakładzie produkcyjnym – zasadne, sprawę przekazano do PSSE w Warszawie – właściwej terytorialnie dla Melvit - producenta ciecierzycy,
- Stwierdzenia obecności owada w dżemie truskawkowym marki „Łowicz o smaku truskawkowym” w zakładzie produkcyjnym – niezasadne,
- Organizowania imprez w dobudowującym budynku Arkadia 74 – niezasadne,
- Cukierków „Michałki Junior”, z których w jednym stwierdzono larwę owada – niezasadne,
- Sprzedaży towarów przeterminowanych – zasadne,
- Obecności włosa w produkcie „Łowicz 100% z owoców malina w zakładzie produkcyjnym – niezasadne.

Konsumenci najczęściej składali skargi na następujące grupy obiektów:

- markety, sklepy spożywcze,
- zakłady żywienia zbiorowego zamknięte,
- zakłady produkcyjne.

W czasie kontroli sanitarnych przeprowadzonych w związku ze złożonymi interwencjami, zastosowano w jednym przypadku 2 karania mandatowe na łączną kwotę 450 złotych. Skierowano wnioski o nałożenie kary pieniężnej do ŁPWIS. Nie wydawano decyzji administracyjnych. Osobom skarżącym, które podały nazwisko i adres zamieszkania, adres emaila lub numer telefonu udzielono odpowiedzi na skargi lub były przesłane zgodnie z kompetencjami do właściwej terenowo jednostki.

WSPÓŁPRACA Z INNYMI JEDNOSTKAMI KONTROLUJĄCYMI

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w miarę potrzeb ściśle współpracuje z Inspekcją Weterynaryjną, Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcją Handlową oraz Komendą Policji.

W 2021 r. współpraca z Inspekcją Weterynaryjną opierała się na Porozumieniu ramowym z dnia 16 listopada 2018r. W ramach współpracy w roku 2021 uaktualniono listy obiektów wspólnie nadzorowanych przez Inspekcję Sanitarną i Inspekcję Weterynaryjną.

Do PSSE w Łowiczu wpłynęła sprawa z PSSE w Bytomiu dot. stwierdzenia w produkcji „Mleko UHT 1,5%” wyprodukowane przez OSM w Łowiczu drobnych ciał obcych barwy brązowej. Sprawa została przekazana do PLWet. w Łowiczu, który po przeprowadzeniu dochodzenia w zakładzie produkcyjnym ustalił, że mleko w procesie technologicznym osiągnęło wysoką temperaturę i warstwa mleka się przypaliła, następnie odkleiła i zanieczyściła pozostałą ilość mleka. W związku z tym mleko zostało wycofane z obrotu ze sklepów sieci Lidl.

Kolejna sprawa wpłynęła z PSSE w Częstochowie i dot. skargi klienta na zmiany organoleptyczne mleka 2,0% wyprodukowanego przez OSM w Łowiczu. Mleko w ramach urzędowej kontroli było pobrane do Laboratorium PSSE w Częstochowie i objęte badaniem cech organoleptycznych, co wykazało, że smak jest zmieniony, gorzki, typowy dla mleka zepsutego; zapach zmieniony, oborowy, jełki typowy dla mleka zepsutego. Sprawa była przekazana do PLWet. w Łowiczu.

Następna sprawa, która wpłynęła z PSSE w Żywcu dot. produktu pn. „Jogurt naturalny z wapniem” wyprodukowany dla Jeronimo Martins Polska S.A., wyprodukowanego przez OSM w Łowiczu. Sprawa dot. niewłaściwego oznakowania: brak w wykazie składników formy chemicznej dodawanych substancji mineralnych. Przekazano pismo mailem do PLWet w Łowiczu zgodnie z kompetencjami jako do jednostki nadzorującej producenta.

W obiektach wspólnie nadzorujących z PLWet. nie przeprowadzono w tych obiektach kontroli.

W roku sprawozdawczym nie zachodziła konieczność współpracy w ramach systemu RASFF. Współpraca z Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa i z Inspekcją Ochrony Środowiska opierała się na Porozumieniu z dnia 20 stycznia 2015r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego.

Razem z przedstawicielami Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa przeprowadzono 4 kontrole, 1 kontrolę z przedstawicielami Inspekcji Ochrony Środowiska w gospodarstwach rolnych uprawiających owoce miękkie (truskawki, porzeczki), owoce pestkowe, gruszki, pomidory.

Podczas wspólnej kontroli z pracownikami IORiN pobrano do badań laboratoryjnych 3 próbki owoców i warzyw: 1 próbkę truskawek, 1 próbkę porzeczek 1 próbkę pomidorów do badania w kierunku pozostałości pestycydów. W ramach kontroli z przedstawicielami IOŚ pobrano do badań laboratoryjnych bezpośrednio u producenta w gospodarstwie rolnym 1 próbkę truskawek w kierunku pozostałości pestycydów.

Wspólna kontrola interwencyjna była przeprowadzona z PIORIN po otrzymaniu powiadomienia informacyjnego w sprawie świeżych gruszek, które były zakupione m.in od rolnika z naszego terenu. Nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości, jak i również rolnik nie używał środka do ochrony ze składnikiem, który był wykryty w gruszkach jako produkt kwestionowany.

Z w/w próbek pobranych u rolników żadna nie była kwestionowana.

W 2021 r. nie zachodziła konieczność bezpośredniej współpracy z Inspekcją Handlową. Nie podejmowano również współpracy z mediami.

W roku sprawozdawczym podjęto współpracę z Komendą Policji i przeprowadzono wspólne kontrole w zakresie przestrzegania określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii zawartych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 roku w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem epidemii (Dz.U. z 2020r. poz.2316 z póź. zm.).

NADZÓR NAD MATERIAŁAMI I WYROBAMI PRZEZNACZONYMI DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ I KOSMETYKAMI

W 2021 r. zewidencjonowane były 2 wytwórnie i 14 obiektów obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością (w tym 1 hurtownia i 13 sklepów).

Skontrolowano 1 wytwórnię tj. zakład produkcyjny LAMELA, przeprowadzając w nim 1 kontrolę oraz 10 obiektów obrotu w tym 1 hurtownię oraz 9 sklepów, przeprowadzając w nich 13 kontroli (w tym 1 kontrolę interwencyjną). Kontrolę interwencyjną przeprowadzono w związku z notyfikacją z systemu RAPEX, dotyczącą pasty do zębów pn. RED Paste for Teeth and Gums. Podczas kontroli ustalono , że sklep nie prowadzi sprzedaży w/w pasty.

W roku sprawozdawczym pobrano do badań laboratoryjnych ze sklepów 3 próbki w tym - wyroby do kontaktu z żywnością napełniane - kubek 250 ml (migracja globalna), naczynia do picia szklane dekorowane w obszarze obrzeża - szklanka 310 ml (migracja ołowiu i kadmu) oraz naczynia do picia dekorowane w obszarze obrzeża – kubek prosty 350 ml (migracja ołowiu i kadmu). Prób nie kwestionowano.

Na terenie działania PSSE w Łowiczu znajduje się 1 zakład produkcji chusteczek nawilżanych i papieru nawilżanego, który rozpoczął działalność pod koniec roku 2019. W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli w obiekcie.

W roku 2021 funkcjonowały 2 hurtownie i 4 sklepy ze sprzedażą kosmetyków. W obiektach obrotu pobrano 2 próby w tym: 1 fluidu-podkład rozświetlający badany w kierunku oznaczenia formaldehydu oraz 1 próbę kremu do twarzy (badany w kierunku oznaczania formaldehydu i azotynów). Prób nie kwestionowano.

WSPÓŁPRACA Z INNYMI JEDNOSTKAMI KONTROLUJĄCYMI

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w miarę potrzeb ściśle współpracuje z Inspekcją Weterynaryjną, Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcją Handlową oraz Komendą Policji.

W 2021 r. współpraca z Inspekcją Weterynaryjną opierała się na Porozumieniu ramowym z dnia 16 listopada 2018 r. W ramach współpracy w roku 2021 uaktualniono listy obiektów wspólnie nadzorowanych przez Inspekcję Sanitarną i Inspekcje Weterynaryjną.

Do PSSE w Łowiczu wpłynęła sprawa z PSSE w Bytomiu dot. stwierdzenia w produkcji „Mleko UHT 1,5%” wyprodukowane przez OSM w Łowiczu drobnych ciał obcych barwy brązowej. Sprawa została przekazana do PLWet. w Łowiczu, który po przeprowadzeniu dochodzenia w zakładzie produkcyjnym ustalił, że mleko w procesie technologicznym osiągnęło wysoką temperaturę i warstwa mleka się przypaliła, następnie odkleiła i zanieczyściła pozostałą ilość mleka. W związku z tym mleko zostało wycofane z obrotu ze sklepów sieci Lidl.

Kolejna sprawa wpłynęła z PSSE w Częstochowie i dot. skargi klienta na zmiany organoleptyczne mleka 2,0% wyprodukowanego przez OSM w Łowiczu. Mleko w ramach urzędowej kontroli było pobrane do Laboratorium PSSE w Częstochowie i objęte badaniem cech organoleptycznych, co wykazało, że smak jest zmieniony, gorzki, typowy dla mleka zepsutego; zapach zmieniony, oborowy, jełki typowy dla mleka zepsutego. Sprawa była przekazana do PLWet. w Łowiczu.

Następna sprawa, która wpłynęła z PSSE w Żywcu dot. produktu pn. „Jogurt naturalny z wapniem” wyprodukowany dla Jeronimo Martins Polska S.A., wyprodukowanego przez OSM w Łowiczu. Sprawa dot. niewłaściwego oznakowania: brak w wykazie składników formy chemicznej dodawanych substancji mineralnych. Przekazano pismo mailem do PLWet w Łowiczu zgodnie z kompetencjami jako do jednostki nadzorującej producenta.

W obiektach wspólnie nadzorujących z PLWet. nie przeprowadzono w tych obiektach kontroli.

W roku sprawozdawczym nie zachodziła konieczność współpracy w ramach systemu RASFF.

Współpraca z Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa i z Inspekcją Ochrony Środowiska opierała się na Porozumieniu z dnia 20 stycznia 2015r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego.

Razem z przedstawicielami Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa przeprowadzono 4 kontrole, 1 kontrolę z przedstawicielami Inspekcji Ochrony Środowiska w gospodarstwach rolnych uprawiających owoce miękkie (truskawki, porzeczki), owoce pestkowe, gruszki, pomidory.

Podczas wspólnej kontroli z pracownikami IORiN pobrano do badań laboratoryjnych 3 próbki owoców i warzyw: 1 próbkę truskawek, 1 próbkę porzeczki 1 próbkę pomidorów do badania w kierunku pozostałości pestycydów. W ramach kontroli z przedstawicielami IOŚ pobrano do badań laboratoryjnych bezpośrednio u producenta w gospodarstwie rolnym 1 próbkę truskawek w kierunku pozostałości pestycydów.

Wspólna kontrola interwencyjna była przeprowadzona z PIORIN po otrzymaniu powiadomienia informacyjnego w sprawie świeżych gruszek, które były zakupione między innymi od rolnika z naszego terenu. Nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości, jak i również rolnik nie używał środka do ochrony ze składnikiem, który był wykryty w gruszkach jako produkt kwestionowany.

Z w/w próbek pobranych u rolników żadna nie była kwestionowana.

W 2021 r. nie zachodziła konieczność bezpośredniej współpracy z Inspekcją Handlową. Nie podejmowano również współpracy z mediami.

W roku sprawozdawczym podjęto współpracę z Komendą Policji i przeprowadzono wspólne kontrole w zakresie przestrzegania określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii zawartych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 roku w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem epidemii (Dz.U. z 2020r. poz.2316 z póź. zm.).

NADZÓR NAD MATERIAŁAMI I WYROBAMI PRZEZNACZONYMI DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ I KOSMETYKAMI

W 2021 r. zewidencjonowane były 2 wytwornie i 14 obiektów obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością (w tym 1 hurtownia i 13 sklepów). Skontrolowano 1 wytwórnię tj. zakład produkcyjny LAMELA, przeprowadzając w nim 1 kontrolę oraz 10 obiektów obrotu w tym 1 hurtownię oraz 9 sklepów, przeprowadzając w nich 13 kontroli (w tym 1 kontrolę interwencyjną). Kontrolę interwencyjną przeprowadzono w związku z notyfikacją z systemu RAPEX , dotyczącą pasty do zębów pn. RED Paste for Teeth and Gums. Podczas kontroli ustalono, że sklep nie prowadzi sprzedaży w/w pasty.

W roku sprawozdawczym pobrano do badań laboratoryjnych ze sklepów 3 próbki w tym - wyroby do kontaktu z żywnością napełniane - kubek 250 ml (migracja globalna), naczynia do picia szklane dekorowane w obszarze obrzeża - szklanka 310 ml (migracja ołowiu i kadmu) oraz naczynia do picia dekorowane w obszarze obrzeża – kubek prosty 350 ml (migracja ołowiu i kadmu). Prób nie kwestionowano.

Na terenie działania PSSE w Łowiczu znajduje się 1 zakład produkcji chusteczek nawilżanych i papieru nawilżanego, który rozpoczął działalność pod koniec roku 2019. W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli w obiekcie.

W roku 2021 funkcjonowały 2 hurtownie i 4 sklepy ze sprzedażą kosmetyków. W obiektach obrotu pobrano 2 próby w tym: 1 fluidu-podkład rozświetlający badany w kierunku oznaczenia formaldehydu oraz 1 próbę kremu do twarzy (badany w kierunku oznaczania formaldehydu i azotynów). Prób nie kwestionowano.

SEKCJA HIGIENY ŚRODOWISKA

HIGIENA KOMUNALNA

Sekcja Higieny Środowiska w zakresie Higieny Komunalnej (SHŚ/HK) Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Łowiczu jest komórką zajmującą się tematyką odpowiednich warunków zdrowotnych środowisk, w których przebywa człowiek. Nadzór sanitarny w tym zakresie ma na celu zapewnienie oraz poprawę warunków higienicznych i zdrowotnych przestrzeni publicznych, co umożliwiając systematyczne kontrole przestrzegania wymagań sanitarnych w obiektach użyteczności publicznej, obiektach zbiorowego zaopatrzenia w wodę, podmiotach działalności leczniczej oraz w transporcie zbiorowym.

W ramach realizacji planu zasadniczych zamierzeń Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Łowiczu w 2021r. w działalności SHŚ/HK skontrolowano 253 obiekty, łącznie przeprowadzając 308 kontroli sanitarnych. Strukturę skontrolowanych obiektów oraz ich ilość w 2021r. przedstawiono w tabeli nr 1.

W związku z trwającą pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 w ubiegłym roku była konieczność zaangażowania się pracowników Sekcji w działania w tym zakresie. Pracownicy brali aktywny udział w działaniach związanych z przeciwdziałaniem oraz zwalczaniem epidemii koronawirusa SARS-CoV-2, zarówno w działaniach kontrolnych jak i administracyjnych, włączając w to pracę w obowiązujących systemach. W tym zakresie przez pracowników sekcji wykonano łącznie 373 kontrole.

Tab. 1 Obiekty skontrolowane w 2021r. przez SHŚ/HK

Grupa obiektów	Liczba obiektów skontrolowanych
Ustępy publiczne	5
Pływalnia	1
Obiekty hotelarskie	2
Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie	9
Zakłady fryzjerskie	28
Zakłady kosmetyczne	16
Zakłady odnowy biologicznej	5
Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu	1
Dworce kolejowe	1
Cmentarze	14
Tereny rekreacyjne	5

Domy przedpogrzebowe	2
Inne obiekty	81
Podmioty wykonujące działalność leczniczą	36
Wodociągi	47
Ogółem skontrolowano	253

Nadzór nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Jednym z wiodących zadań Higieny Komunalnej jest nadzorowanie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Niewystarczająca ochrona zasobów wodnych, nieskuteczne lub mało skuteczne procesy uzdatniania wody oraz konserwacji urządzeń wodnych narażają konsumentów wody na ryzyko spożywania niewłaściwej jakości wody, a w konsekwencji na choroby przewodu pokarmowego i inne choroby zakaźne przenoszone drogą wodną.

Woda jest bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, jeżeli jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych oraz pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz nie ma agresywnych właściwości korozyjnych oraz spełnia określone wymagania mikrobiologiczne i chemiczne.

Bieżący nadzór sanitarny nad zbiorowym zaopatrzeniem w wodę prowadzony przez inspekcję sanitarną polega na kontrolowaniu oraz egzekwowaniu właściwego składu organoleptycznego, bakteriologicznego i fizykochemicznego wody, a także właściwego stanu sanitarno – technicznego urządzeń wodociągowych i urządzeń uzdatniających wodę. Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia prowadzony był w oparciu o przepisy ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2028) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Na terenie powiatu łowickiego ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę korzysta 77003 mieszkańców. Łączna długość sieci wodociągowej wynosi 1125 km. We wszystkich gminach powiatu oraz w mieście Łowiczu woda czerpana jest z ujęć podziemnych z 4 poziomów wodonośnych: czwartorzędowego, trzeciorzędowego, jurajskiego, dolnokredowego.

Liczba ujęć wód podziemnych na terenie nadzorowanego powiatu, na których oparte są sieci wodociągowe, wynosi 90. Woda surowa ujmowana na potrzeby zbiorowego zaopatrzenia wymaga uzdatniania we wszystkich ujęciach. Wszystkie stacje uzdatniania wody z terenu powiatu posiadają urządzenia uzdatniające – filtry. W wodociągu miejskim w Łowiczu oraz w wodociągu Nieborów, Sypień, Dąbkowice Górne dodatkowo uzdatnianie wody przeprowadza się przy użyciu sterylizatora wody - lamp UV.

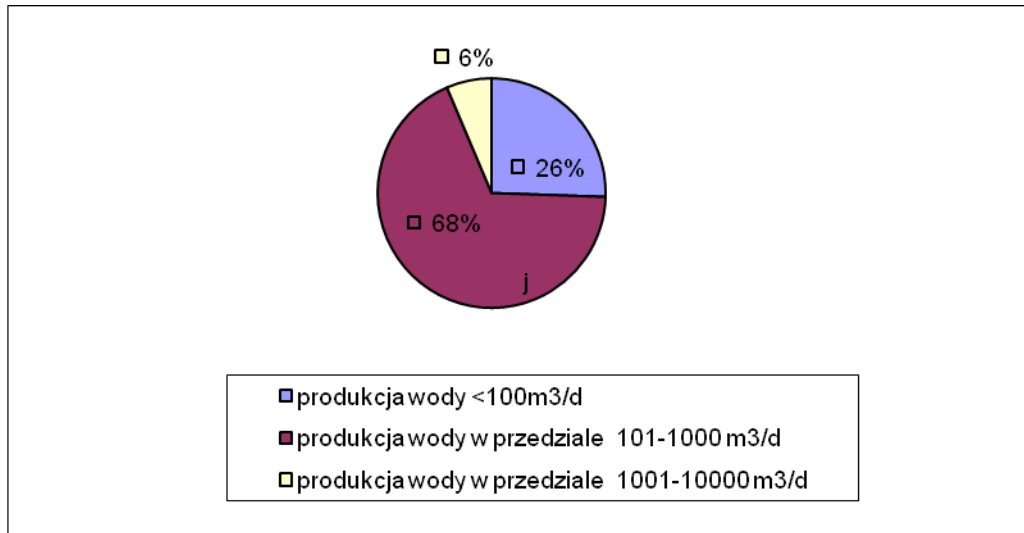
PSSE w Łowiczu objęła nadzorem łącznie 39 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz 8 innych podmiotów, które produkują wodę przeznaczoną do spożycia.

Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia są to sieci wodociągowe administrowane przez gminy powiatu łowickiego. W skład 8 innych podmiotów produkujących wodę wchodzi: wodociąg zakładowe Firmy OSM Łowicz, w tym Stacje Niskiego Schładzania Mleka w Bąkowie Górnym i Reczycach oraz wodociągi lokalne Muzeum w Nieborowie i Arkadii i ZOZ w Łowiczu (wodociąg Szpitala w Łowiczu oraz Oddziału Fizjoterapii i Rehabilitacji w Rulicach).

Wśród sieci zbiorowego zaopatrzenia w wodę z uwagi na wielkość produkowanej wody można wyróżnić 7 wodociągów o produkcji do 100 m³/d, 31 wodociągów o produkcji od 101 do 1000 m³/d i 1 wodociąg o produkcji od 1001 do 10.000 m³/d.

Wśród innych wodociągów klasyfikujemy 5 wodociągów o produkcji do 100 m³/d, 1 wodociąg o produkcji od 101 do 1000 m³/d i 2 wodociągi o produkcji od 1001 do 10.000 m³/d.

Strukturę wodociągów z uwagi na wielkość produkcji przedstawiono na wykresie poniżej.

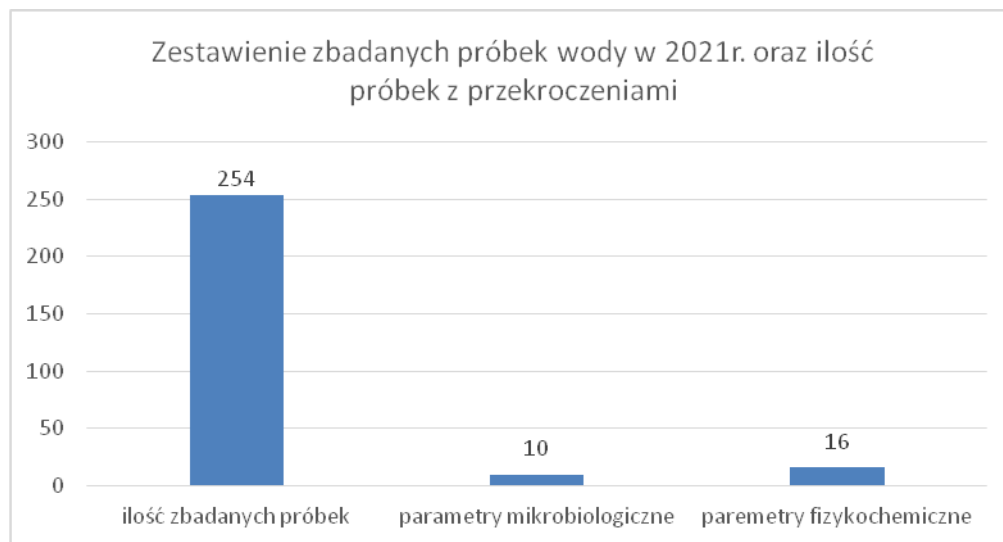
Rys. 1 Struktura wodociągów ze względu na wielkość produkcji wody.

Za jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, która jest dostarczana do odbiorców, odpowiedzialni są jej producenci. Obowiązujące przepisy obligują ich do przeprowadzania badań jakości wody w ramach realizacji kontroli wewnętrznej. Na terenie powiatu łowickiego wszyscy producenci wody wywiązują się z tego obowiązku. Corocznie sporządzają harmonogram poboru próbek, który jest zatwierdzany a jego wykonanie jest weryfikowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łowiczu.

Na podstawie uzyskiwanych wyników badań wody wydawane są oceny jakości wody stwierdzające jej przydatność, brak przydatności, ewentualnie warunkową przydatność do spożycia. Przed wydaniem ocen pobierane są próbki do badań laboratoryjnych w miejscach wyznaczonych jako stałe punkty kontrolne tj. punkty zgodności. Badania przeprowadzają laboratoria akredytowane i zatwierdzone przez właściwych terenowo inspektorów sanitarnych. Częstotliwość, zakres oraz badania poszczególnych parametrów są zgodne jest z zapisami obowiązującego rozporządzenia.

W PSSE w Łowiczu w 2021r. do badań laboratoryjnych pobrano w ramach nadzoru 254 próbki wody przeznaczonej do spożycia, wykonano 670 oznaczeń mikrobiologicznych i 3272 oznaczeń fizykochemicznych.

Na wykresie poniżej przedstawiono strukturę ilości pobranych i zbadanych próbek wody w 2021r. do ilości próbek w których stwierdzono przekroczenia, uwzględniając podział na parametry mikrobiologiczne i fizykochemiczne.

Rys. 2 Zestawienie próbek zbadanych w 2021r. oraz próbek z przekroczeniami.

Biorąc pod uwagę stwierdzone nieprawidłowości w jakości wody w 2021r. wydano 6 decyzji stwierdzających warunkową przydatność wody do spożycia, 2 decyzje o braku przydatności wody do spożycia, 7 decyzji uchylających oraz 5 decyzji przedłużających termin wykonania nakazów. Wydano również 170 ocen stwierdzających przydatność wody do spożycia.

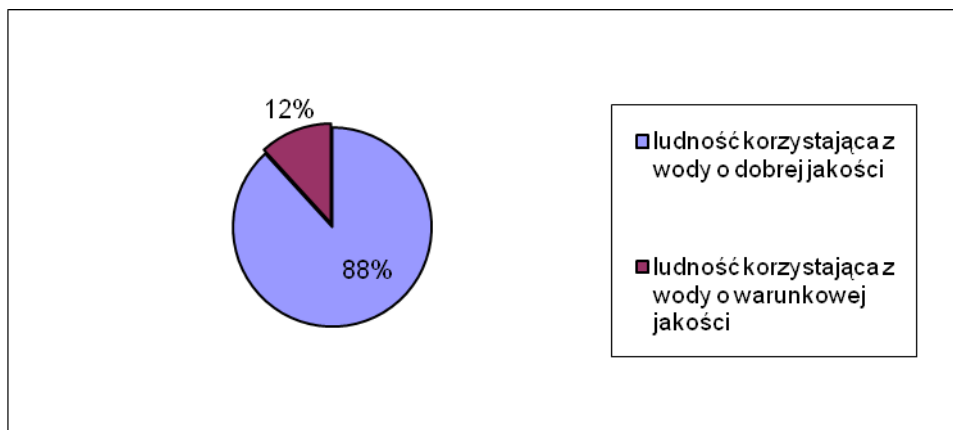
W 2021 r. jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi została zakwestionowana w 7 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę w stosunku do których prowadzono postępowania administracyjne. Są to nw. wodociągi:

1. Wodociąg Dąbkowice Górne - decyzja stwierdzająca warunkową przydatność wody do spożycia ze względu na wystąpienie w wodzie ponadnormatywnej ilości ogólnej liczby mikroorganizmów w 22° po 72h z dnia 14.05.2021r., przedłużona decyzją z dnia 14.06.2021r. , wykonana 02.07.2021r.
2. Wodociąg Chruście – decyzja o braku przydatności wody do spożycia ze względu na wystąpienie bakterii grupy coli wydana w dniu 21.05.2021r. Decyzję wykonano 27.05.2021r.
3. Wodociąg Stary Waliszew – decyzja stwierdzająca warunkową przydatność wody do spożycia ze względu na wystąpienie w wodzie ponadnormatywnej ilości ogólnej liczby mikroorganizmów w 22° po 72h z dnia 07.06.2021 r., przedłużona decyzją z dnia 07.07.2021r., wykonana 31.08.2021 r.

Ponadto wydano decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia z dnia 07.06.2021r. ze względu na ponadnormatywną zawartość związków manganu, żelaza, mętności i amonowego jonu. Decyzja została wykonana 31.08.2021 r.

4. Wodociąg miejski w Łowiczu -fragment ulicy Bolimowskiej w ulicę Filtrową – decyzja o braku przydatności wody do spożycia ze względu na wystąpienie bakterii grupy coli wydana w dniu 12.08.2021r. Decyzję wykonano 19.08.2021 r.
5. Wodociąg Zabostów Duży - decyzja stwierdzająca warunkową przydatności wody do spożycia ze względu na wystąpienie w wodzie ponadnormatywnej ilości ogólnej liczby mikroorganizmów w 22° po 72h z dnia 18.08.2021 r., przedłużona decyzją z dnia 20.09.2021r., wykonana 29.09.2021 r.
6. Wodociąg Mysłaków - decyzja stwierdzająca warunkową przydatności wody do spożycia ze względu na wystąpienie w wodzie ponadnormatywnej ilości ogólnej liczby mikroorganizmów w 22° po 72h z dnia 24.09.2021 r., przedłużona decyzją z dnia 20.09.2021r., wykonana 29.09.2021 r.
7. Wodociąg Bocheń - decyzja stwierdzająca warunkową przydatności wody do spożycia ze względu na wystąpienie w wodzie ponadnormatywnej ilości ogólnej liczby mikroorganizmów w 22° po 72h z dnia 01.10.2021 r., przedłużona decyzją z dnia 02.11.2021 r., wykonana 23.11.2021 r.

Na wykresie poniżej jest przedstawiony stosunek liczby ludności korzystającej w trakcie 2021 roku z wody o dobrej jakości do liczby ludności korzystającej z wody o kwestionowanej jakości. Jak wynika z wykresu jest to niewielki odsetek.

Rys. 3 Liczba ludności pow. łowickiego korzystająca z wody o dobrej i kwestionowanej jakości w trakcie 2021 roku.

Do działań naprawczych, które przeprowadzili administratorzy sieci wodociągowych, w których wystąpiły problemy z jakością wody do spożycia, należały:

- płukanie instalacji wodociągowej i/lub urządzeń uzdatniających, ustawianie odpowiednich parametrów eksploatacyjnych i technologicznych w procesie uzdatniania np. przepustowość pompy, napowietrzanie, regulacja zaworów lub wymiana złoź – gdy wystąpiły przekroczenia wskaźników/parametrów fizykochemicznych,
- dezynfekcja wody oraz płukanie sieci, studni czy urządzeń, montaż sterylizatorów wody – gdy kwestionowano jakość wody pod względem mikrobiologicznym.

Liczba wodociągów z zakwestionowaną jakością wody w 2021r., w porównaniu do 2020r., zwiększyła się. We wszystkich 7 wodociągach w których jakość wody była kwestionowana dotyczyło to wystąpienia zanieczyszczenia mikrobiologicznego, w jednym wodociągu tj. Stary Waliszew równocześnie wystąpiło zanieczyszczenie fizykochemiczne.

W sytuacjach wystąpienia przekroczeń dopuszczalnych wartości parametrów mikrobiologicznych, przedsiębiorstwa wodociągowe miały obowiązek podjęcia natychmiastowych działań naprawczych w celu poprawy jakości wody, aby w jak najszybszym czasie zniwelować potencjalne zagrożenia zdrowotne powodowane przez wodę zanieczyszczoną mikrobiologicznie. Ponadto zapewniono odbiorcom wody zastępcze źródło wody do spożycia. PPIS w Łowiczu w celu ochrony ludności przed negatywnymi skutkami spożywania wody nieodpowiedniej jakości, formułował treści komunikatów o zasadach użytkowania wody do spożycia. Komunikaty przekazywane były właściwym samorządom odpowiedzialnym za zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę pitną w celu podania ich do publicznej wiadomości konsumentów, a także każdorazowo umieszczane na stronie internetowej PSSE w Łowiczu.

Odbiorcom wody z sieci, w których wystąpiły nieprawidłowości w mikrobiologicznej jakości wody zapewniano zastępcze źródła wody do spożycia z innych ujęć. Natomiast w przydadku oceny wody jako warunkowo przydatnej do spożycia mogła być ona wykorzystywana tylko po jej przegotowaniu. Na czas prowadzenia działań naprawczych odbiorcy wody mogli z niej korzystać bez większych trudnień.

Na koniec roku we wszystkich wodociągach, w których wystąpiły nieprawidłowości prowadzone prace naprawcze skutkowały poprawą jakości wody.

W przypadkach stwierdzenia zanieczyszczeń fizykochemicznych wątpliwości budził podwyższony poziom zawartości jonu amonowego, żelaza, manganu oraz mętności. Są to parametry, których zwiększona zawartość w wodzie (w odniesieniu do poziomów referencyjnych zawartych w polskich przepisach) w krótkim czasie nie stwarza zagrożenia dla zdrowia ludzkiego, natomiast jest uciążliwa dla konsumentów ze względu na pogorszenie właściwości organoleptycznych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łowiczu biorąc pod uwagę analizę ryzyka zdrowotnego wynikającego z podwyższonych zawartości danego parametru w większości nie wydawał decyzji administracyjnych tylko zalecał podjęcie działań naprawczych oraz wykonanie ponownej analizy wody w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości. Były to każdorazowo sytuacje jednostkowe wynikające z problemów powstałych incydentalnie w punkcie poboru. W jednym wodociągu tj. Stary Waliszew ze względu na przedłużające się nieprawidłowości w jakości wody w dniu 07.06.2021r. wydano decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia ze względu na ponadnormatywną zawartość związków manganu, żelaza, mętności i amonowego jonu. Producent wody podjął działania naprawcze, które skutkowały poprawą jakości wody. Decyzja została wykonana 31.08.2021 r.

W odniesieniu do stanu sanitarno – technicznego urządzeń wodociągowych oraz budynków stacji uzdatniania wody na terenie powiatu łowickiego nie stwierdzono uchybień. Na stacjach uzdatniania wody w trakcie roku wykonane były drobne prace naprawcze oraz wymiana elementów armatury czy instalacji.

Na stacji uzdatniania wody własnego ujęcia wody Muzeum Park Nieborów zamontowano sterylizatory wody – lampy UV oraz przeprowadzono prace przeglądu i regulacji parametrów pracy urządzeń wraz z ich demontażem i ponownym montażem.

Stopień skolonizowania instalacji wody ciepłej bakteriami Legionella sp.

Ciepła woda użytkowa może być środowiskiem rozwoju bakterii Legionella sp. Zachorowania wywołane przez pałeczki Legionella określane są jako legionellozy, wśród których najczęściej występującymi typami zachorowań są: choroba legionistów (ciężkie zapalenie płuc) i gorączka Pontiac. Do zachorowań może dojść podczas kąpieli drogą oddechową z uwagi na wytwarzający się areozol wodno – powietrzny. Mając to na uwadze w stacjonarnych podmiotach leczniczych oraz obiektach zamieszkania zbiorowego przeprowadza się badania na obecność tych bakterii w instalacji wody ciepłej.

W 2021r. w ramach nadzoru badań ciepłej wody użytkowej na obecność pałeczek *Legionella sp* wykonano badania w 7 obiektach. Badania przeprowadzono w 2 placówkach leczniczych w Szpitalu Miejskim w Łowiczu oraz w Oddziale Rehabilitacji i Fizjoterapii w Rulicach oraz 5 placówkach przeznaczony na stały pobyt dzieci i młodzieży tj. internaty i bursy. Nieprawidłowości wykazano w 2 obiektach tj. Bursa Samorządu Województwa Łódzkiego w Łowiczu oraz internacie Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Łowiczu. Do placówek zostały wystosowane pisma z poleceniem podjęcia działań naprawczych. W obu placówkach przeprowadzono prace w tym zakresie. Po zakończeniu działań zostały przeprowadzone ponowne badania w instalacji wody ciepłej. W badanych próbkach nie stwierdzono skolonizowania bakteriami *Legionella sp*. instalacji wody ciepłej, co potwierdziło skuteczność podjętych działań naprawczych.

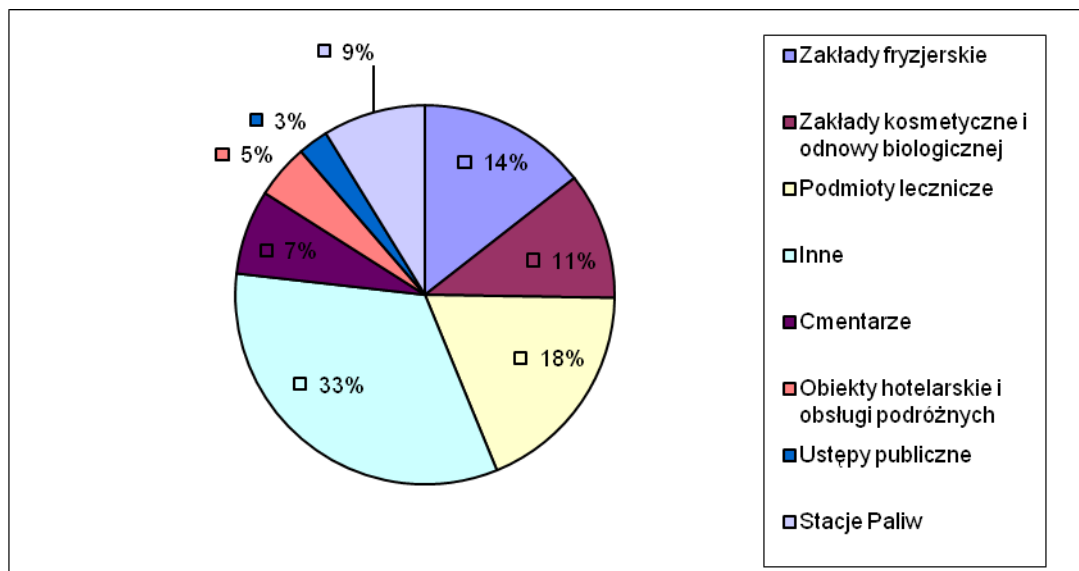
Badania na obecność pałeczek *Legionella sp*. przeprowadzono również w ramach kontroli wewnętrznej przez obie wspomniane placówki lecznicze. Ponadto badania w tym zakresie wykonały 4 obiekty hotelowe tj. Hotel Eco Nieborów, Pokoje Noclegowe Biała Dama w Nieborowie, Pokoje noclegowe przy restauracji Polonia w Łowiczu, Pokoje Gościnne Stadniny Koni w Walewicach oraz 2 placówki opieki tj. Dom Seniora Fundacja Czyń Dobro oraz Dom Seniora Pod Jesionami. W ramach kontroli wewnętrznej we wszystkich przebadanych obiektach przeprowadzone nie stwierdzono skolonizowania bakteriami *Legionella sp*. instalacji wody ciepłej w badanych obiektach.

Ocena sanitarna obiektów użyteczności publicznej

Sekcja Higieny Środowiska w zakresie Higieny Komunalnej w zakresie nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej kontroluje obiekty o różnym zakresie działalności. W związku z powyższym nadzór sanitarny jest dosyć specyficzny, co wynika ze zróżnicowanych wymagań sanitarnych jakie powinny być spełniane przez osoby prowadzące daną działalność. Wśród obiektów objętych nadzorem sanitarnym, w ubiegłym roku, najliczniejszą grupę stanowiły zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, obiekty noclegowe, podmioty lecznicze oraz cmentarze.

Łącznie w 2021r. skontrolowanych zostało 253 obiektów użyteczności publicznej, wliczając w tę liczbę 47 obiektów związanych z zaopatrzeniem w wodę.

Na wykresie poniżej przedstawiono strukturę kontroli obiektów użyteczności publicznej wykonanych w 2021r. w zakresie higieny komunalnej.

Rys. 4 Struktura kontrolowanych obiektów użyteczności publicznej w 2021r.

Ocena stanu sanitarnego w obiektach użyteczności publicznej przedstawia się następująco:

Ustępy publiczne

W ewidencji PSSE w Łowiczu znajduje się 6 obiektów. W 2021r. skontrolowano 5 obiektów. Wszystkie obiekty są skanalizowane i z doprowadzoną bieżącą wodą z wodociągów publicznych. Podczas kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie stanu sanitarno – technicznego. Obiekty były dezynfekowane, utrzymywane czysto i w dobrym stanie sanitarno – technicznym, zaopatrzone w podstawowe środki higieny osobistej.

Pływalnia

Stały nadzór nad jakością wody na pływalni prowadzi jej zarządca zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015r., poz. 2016).

Zarządzający pływalnią w 2021r. pobrał 49 próbek do badań w zakresie parametrów mikrobiologicznych oraz fizykochemicznych. W 2021r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łowiczu pobrał 3 próbki wody z pływalni.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łowiczu oceniając nadzór nad jakością wody na pływalni stwierdził, że kąpiący się korzystali z wody o odpowiedniej jakości.

Wskazano jedynie dwa przypadki przekroczenia obowiązujących norm z próbek wody pobranych przed nieką z systemu cyrkulacji wskazujących jedynie na chwilowe problemy w systemie uzdatniania wody. Stwierdzone uchybienia w jakości wody zostały likwidowane natychmiastowo po przeprowadzonych działaniach naprawczych np. płukanie filtrów i systemu cyrkulacji, podniesienie stężenia chloru do górnej granicy.

Pomieszczenia sanitarne, szatnie i natryski utrzymywane były w należyтым stanie sanitarno - technicznym.

Noclegownie i domy dla bezdomnych

Nadzorem objęto dwa obiekty służące jako noclegownie - Punkt Pomocy Mieszkaniowej w Łowiczu, ul. Kaliska 6B oraz Ośrodek Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu w Łyszkowicach. W 2021r. skontrolowano 2 obiekty zgodnie z harmonogramem kontroli.

Stan sanitarno – techniczny noclegowni w Łowiczu oceniono jako dobry. Czystość bieżąca zachowana. Obiekty wyposażono w niezbędny sprzęt, tj. łóżka, stoły, krzesła, szafy oraz sanitariaty, w tym dla osób niepełnosprawnych. Ogólny stan sanitarno – techniczny ocenia się jako dobry.

Baza hotelowa

Na terenie nadzorowanym przez PSSE w Łowiczu jest 10 obiektów posiadających bazę noclegową. Przeprowadzono 9 kontroli obiektów w zakresie oceny stanu sanitarno -technicznego obiektów, właściwego wyposażenia pokoi, postępowania z bielizną oraz gospodarką ściekowo – odpadową. Pokoje noclegowe utrzymane były czysto z wyposażeniem w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Pomieszczenia sanitariatów spełniają wymogi reżimu sanitarnego.

W obiektach zapewniony jest zapas środków myjąco – dezynfekcyjnych oraz bielizny pościelowej. Czystość bieżąca jest utrzymywana. Woda do obiektów doprowadzana jest z wodociągów publicznych, funkcjonujących na danym terenie. Prowadzona jest prawidłowa gospodarka ściekowa oraz gospodarka odpadami komunalnymi.

W obiektach kontrolowano również wdrożenie procedur przeciwepidemicznych w oparciu na wytyczne dla funkcjonowania hoteli/obiektów/pensjonatów w trakcie epidemii COVID-19 w Polsce. Obiekty te skontrolowano również w zakresie przestrzegania określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii zawartych w aktualnie obowiązujących rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020

roku w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem epidemii. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzano.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej

Jest to najliczniejsza grupa obiektów użyteczności publicznej nadzorowana przez komórkę higieny komunalnej. W 2021r. skontrolowano ich łącznie 50.

Zakłady, w których wykonuje się zabiegi związane z naruszeniem ciągłości tkanek (zakłady kosmetyczne) traktowane są ze szczególną uwagą. Ważne jest, aby zachowywane były reżimy sanitarne podczas świadczenia usług oraz podczas postępowania z narzędziami i sprzętem używanym podczas zabiegów.

W zakładach kosmetycznych kontrolowano właściwe postępowanie z narzędziami mogącymi powodować naruszenie ciągłości tkanki. Kontrole w tym zakresie nie wykazały uchybień. Narzędzia zabezpieczone były w sterylnych pakietach, przechowywane w zamykanych pojemnikach. Większość obiektów nie posiadała własnych autoklawów, dlatego w celu prawidłowej sterylizacji narzędzi korzystała z usług centralnej sterylizatorni ZOZ w Łowiczu na podstawie zawartych umów. W wielu obiektach podczas wykonywania zabiegów rezygnuje się z narzędzi wielokrotnego użytku, które powodują przerwanie ciągłości tkanki na rzecz sprzętu jednorazowego wykonanego ze sterylnych materiałów. Bieliznę wielokrotnego użytku w większości obiektów usługowych zastąpiono bielizną jednorazowego użytku, co zwiększyło bezpieczeństwo świadczonych usług.

Czynności kontrolne nie wykazały uchybień. W obiektach utrzymywana jest bieżąca czystość. Na bieżąco prowadzone są również drobne naprawy oraz prace konserwacyjne, polegające głównie na odnowieniu powierzchni ścian i sufitów. Ponadto w obiektach podczas kontroli weryfikowano wdrożenie wytycznych dla funkcjonowania poszczególnych obiektów w trakcie pandemii SARS-CoV-2. W tym zakresie nieprawidłowości nie stwierdzano.

Dworzec PKP

W ewidencji PSSE w Łowiczu jest jeden Dworzec PKP. W odniesieniu do stanu sanitarno – porządkowego pomieszczeń dworca PKP podczas kontroli nie stwierdzono uchybień. Otoczenie obiektu utrzymane czysto, wyznaczone miejsca postojowe dla pociągów oraz stanowiska dla osób podróżujących wyposażone są w ławki i kosze na śmieci. Na terenie dworca trwają prace remontowe polegające na przebudowie infrastruktury peronów z planowanym terminem zakończenia do końca 2023r. Do chwili obecnej zlikwidowano stare

przejście nadziemne na perony, wymieniono tory przy peronie pierwszym oraz zrobiono zadanie na wspomnianym peronie. Trwają również prace nad nowym przejściem podziemnym na perony, rozpoczęła się modernizacja peronu drugiego. W obiekcie podczas kontroli zweryfikowano wdrożenie procedur przeciwpidemicznych w trakcie pandemii SARS-CoV-2. W tym zakresie nieprawidłowości nie stwierdzono.

Cmentarze

W ewidencji PSSE w Łowiczu znajdują się 22 obiekty. W 2021r. skontrolowano 14 obiektów. Stan sanitarno – porządkowy wszystkich skontrolowanych cmentarzy nie budził zastrzeżeń. Tereny cmentarzy są ogrodzone, z wyznaczonymi alejkami, Na cmentarzach zapewniony jest dostęp do bieżącej wody oraz kontenerów na odpady stałe. Odbiór odpadów zorganizowany zgodnie z obowiązującymi wymogami.

Zakłady pogrzebowe

Na terenie nadzorowanego powiatu funkcjonują 3 zakłady pogrzebowe. W 2021r. przeprowadzono 2 kontrole w dwóch zakładach. Kontrola stanu sanitarno – porządkowego zakładów nie wykazała uchybień.

W obiektach znajdują się prawidłowo funkcjonujące chłodnie do przetrzymywania zwłok. Zapewniono wystarczającą ilość środków dezynfekcyjno – myjących do utrzymania bieżącej czystości. Samochody do przewozu zwłok spełniają warunki wymagane dla pojazdów tego typu. Samochody są trwale oznakowane w sposób wskazujący na ich przeznaczenie, kabina kierowcy jest odizolowana od części przeznaczonej na umieszczenie zwłok lub szczątków ludzkich. W części przeznaczonej do transportu zwłok nie ma miejsc siedzących, zapewnione zabezpieczenie przed przesuwaniem się trumny podczas przewozu.

Inne obiekty

W skład innych obiektów wchodzi: stacje paliw, obiekty sportowe, tabor, parki, obiekty kulturalno - widowiskowe, zakłady terapii zajęciowej, piaskownice, place zabaw, miejsca obsługi podróżnych. Przeprowadzane kontrole sanitarne w tych obiektach nie wykazały uchybień w zakresie stanu sanitarno – technicznego.

Podczas przeprowadzonych kontroli zwracana była uwaga nie tylko na przestrzeganie przepisów sanitarnych w obiektach objętych nadzorem, ale również na porządek i estetykę przestrzeni miejskich. W skontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości.

W jednym obiekcie tj. ZTZ Urzecze wydano zalecenie doprowadzenia do właściwego stanu sanitarnego sufitu w pracowni przyrodniczo-ogrodniczej oraz sufitu w korytarzu budynku. Zalecenie wykonano. Ponadto w obiekcie wykonano wymianę okien na korytarzu, wymianę drzwi do wszystkich pracowni oraz drzwi wejściowych, wymianę podłóg, odnowienie przez pomalowanie ścian i sufitów we wszystkich pracowniach oraz na korytarzu.

W ZTZ Parma wykonano generalny remont 3 pracowni i biura, w zakresie odmalowania powierzchni ścian i sufitów, wymiany drzwi, oświetlenia.

W związku z występującym stanem epidemii na terenie powiatu łowickiego zorganizowano tylko jedną imprezę masową tj. inscenizację „Bitwy o Łowicz 1939r.”

Do zadań Higieny Komunalnej należy nadzór nad ekshumacjami oraz przewozem zwłok. W 2021 r. wydano 11 decyzji związanych z ekshumacjami zwłok oraz 8 postanowień dotyczących przywozu zwłok z zagranicy.

W Sekcji Higieny Komunalnej realizowane są również kontrole interwencyjne na wniosek mieszkańców powiatu. W ubiegłym roku rozpatrzono 11 wniosków. Interwencje dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej, przestrzegania reżimu sanitarnego w zakresie zapobiegania epidemii koronawirusa SARS-CoV-2 oraz uciążliwości środowiskowych. Wnoszący podanie dostawali odpowiedzi pisemne. Na wnioski wymagające przeprowadzenia kontroli odpowiadano po przeprowadzonych działaniach kontrolnych. Działania kontrolne nie wykazały uchybień w zgłaszanym zakresie, tylko w jednym przypadku wydano zalecenie, które zostało wykonane. W czterech przypadkach sprawy były przekazywane do rozpatrzenia przez inny organ zgodnie z kompetencjami.

W działalności sekcji prowadzone są również działania edukacyjno – informacyjne. Pracownicy sekcji współpracują z władzami samorządowymi w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego wody. Na bieżąco przekazywane są informacje o wydanych ocenach jakości wody. W przypadkach nieprawidłowości informowani są producenci wody, władze samorządowe, centrum zarządzania kryzysowego, Powiatowy Lekarz Weterynarii oraz konsumenci wody.

Ponadto do Starostwa Powiatowego w Łowiczu oraz Urzędu Wojewódzkiego przygotowywane są informacje okresowe i roczne dotyczące zapewnienia zdrowia i bezpieczeństwa na terenie powiatu łowickiego.

Informacje Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łowiczu w zakresie działalności sekcji, w tym regularnie o jakości wody oraz innych istotnych zagadnieniach umieszczane są na naszej stronie internetowej w zakładce *komunikaty* lub *aktualności*. W każdym przypadku zapytania od prasy lub mediów przekazywane są informacje z zakresu prowadzonego nadzoru.

Podczas przeprowadzonych kontroli pracownicy sekcji przekazują na bieżąco niezbędne informacje z zakresu wymogów sanitarnych dla prowadzenia danej działalności. Pracownicy są również dostępni dla mieszkańców powiatu łowickiego celem udzielania informacji w zakresie merytorycznym higieny komunalnej.

Pracownicy sekcji brali udział we wszystkich niezbędnych czynnościach administracyjnych związanych ze zwalczaniem epidemii koronawirusa SARS-CoV-2.

Podsumowując działania w zakresie Higieny Komunalnej na terenie powiatu łowickiego można uznać, że nie wystąpiły poważne sytuacje mogące wpłynąć negatywnie na bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców powiatu. Stały nadzór nad obiektami użyteczności publicznej pozytywnie wpłynął na ich bezpieczeństwo sanitarno – techniczne. W ciągu roku w miarę potrzeb w obiektach były przeprowadzane drobne prace remontowe polegające na malowaniu pomieszczeń lub ich części oraz na wymianie poszczególnych elementów wyposażenia wykazujących cechy zużycia lub zniszczenia.

W przypadku wystąpienia nieprawidłowości były podejmowane odpowiednie działania naprawcze celem eliminacji i lub maksymalnej minimalizacji ryzyka. Stwierdzone uchybienia mogące stanowić potencjalne zagrożenia dla zdrowia człowieka i były usuwane z rygiorem natychmiastowej wykonalności.

Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łowiczu w zakresie nadzoru nad zbiorowym zaopatrzeniem w wodę skutkowały tym, że na koniec 2021r. wszyscy mieszkańcy powiatu korzystali z wody o właściwych parametrach jakości. Ujmując to w liczbach w trakcie roku z wody o kwestionowanej jakości korzystało 11,81% ogółu społeczeństwa powiatu łowickiego, natomiast na koniec roku liczba ta spadła do 0.

HIGIENA PRACY

W ewidencji Sekcji Higieny Środowiska w zakresie Higieny Pracy w 2021 roku na nadzorowanym terenie powiatu łowickiego znajdowało się 450 zakładów pracy. Najliczniejszą grupę stanowiły zakłady zaliczane do następujących rodzajów jednostek klasyfikacyjnych wg Polskiej Klasyfikacji Działalności:

Lp.	Grupa obiektów wg PKD (2007)		Liczba obiektów
1.	01. Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	-	12
2.	10. Produkcja artykułów spożywczych	-	29
3.	14. Produkcja odzieży	-	34
4.	23. Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	-	20
5.	25. Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	-	23
6.	43. Roboty budowlane specjalistyczne	-	12
7.	45. Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi, naprawa pojazdów samochodowych	-	38
8.	46. Handel hurtowy z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	-	51
9.	47. Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	-	59
10	49. Transport lądowy oraz transport rurociągowy	-	32

Biorąc pod uwagę liczbę zatrudnionych pracowników ewidencja zakładów przedstawia się następująco:

1. Zakłady zatrudniające do 9 pracowników – 287
2. Zakłady zatrudniające od 10 do 49 pracowników – 121
3. Zakłady zatrudniające od 50 do 249 pracowników – 35
4. Zakłady zatrudniające 250 i więcej pracowników – 7

Kształtowanie się zatrudnienia w latach 2016 – 2021:

W ostatnim pięcioleciu na terenie powiatu łowickiego nie zmieniła się znacząco struktura zatrudnienia. Większość przedsiębiorców prowadzi małe zakłady, w których ilość zatrudnianych wynosi do 9 osób. Wzrosła liczba zakładów, które zatrudniają od 10 do 249 pracowników. Liczba zakładów zatrudniających powyżej 250 osób pozostała bez zmian. Obserwowany jest niewielki wzrost ilości zakładów zapewniających miejsca pracy. Na przestrzeni 2016 – 2020 r. ilość zakładów oscylowała w granicach 410-430. W roku 2021 liczba zakładów zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego i wynosiła 450.

Zgodnie z planem zasadniczych zamierzeń przyjętym na 2021 r. w zakładach objętych ewidencją prowadzony był bieżący nadzór sanitarny w zakresie:

- Ocena narażenia zawodowego pracowników narażonych na substancje rakotwórcze zawarte w lekach cytostatycznych;
- Ocena stanu sanitarnego powiatu w zakresie ograniczania zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez środki zastępcze, nowe substancje psychoaktywne, prekursorzy narkotyków kat. 2 i 3, substancje chemiczne, ich mieszaniny, produkty biobójcze, detergenty;
- Prekursorów narkotykowych kat. 2 i 3 zgodnie z formularzami INCB;
- Uczestnictwo w realizacji kampanii Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Zdrowia w Pracy z siedzibą w Bilbao prowadzonej przez Krajowy Punkt Centralny (CIOP-PIB) poprzez rozpowszechnianie informacji nt. bezpiecznych warunków pracy.
- Działań związanych z realizacją inicjatyw Forum wymiany informacji Europejskiej Agencji Chemikaliów w Helsinkach w zakresie egzekwowania przepisów rozporządzenia REACH i CLP;
- Realizowanie inicjatywy w Forum wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów działającego przez Europejskiej Agencji Chemikaliów (ECHA), w tym realizacji projektu REF-9.
- Realizowanie bieżących zadań wynikających z prac grup działających przez ECHA, Komisji Europejskiej, CND
- Przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032”;

W 2021 roku skontrolowano 79 zakładów pracy przeprowadzając przy tym 80 kontrole sanitarnych. Szczegółową liczbę kontroli w rozbiu na poszczególne zagadnienia tematyczne zostały przedstawione poniżej, i tak:

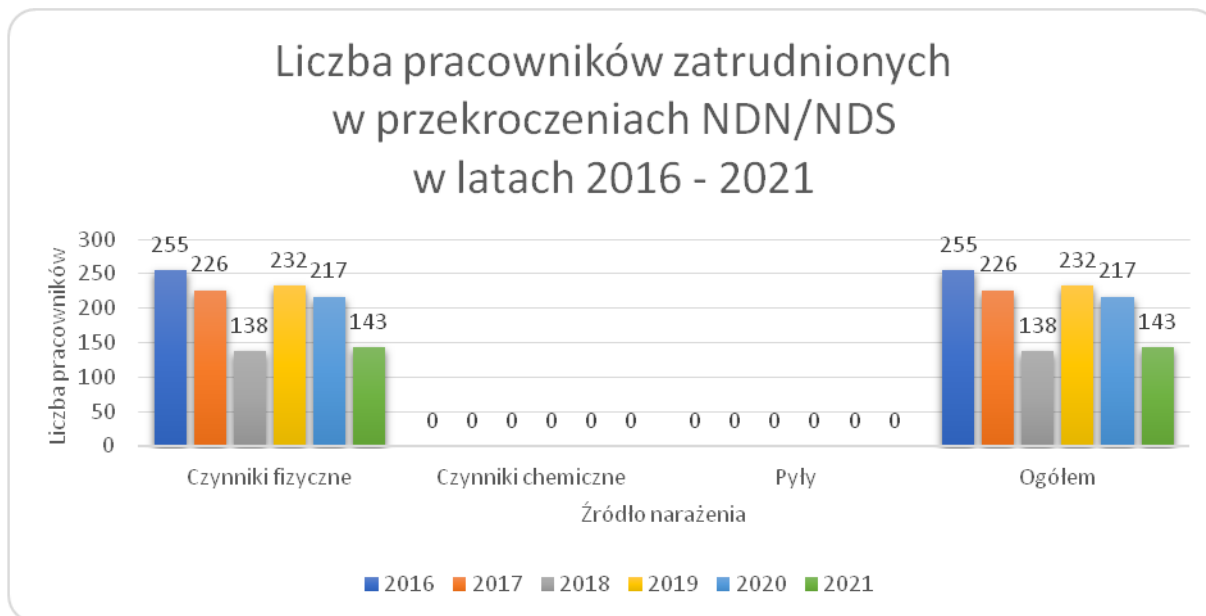
- W ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami przeprowadzono 51 kontrole. Na nadzorowanym terenie powiatu łowickiego są 3 zakłady, które zajmują się konfekcjonowaniem, czyli łączeniem komponentów wchodzących w skład danego produktu. Są to tzw. „dalsi użytkownicy – formulatorzy” substancji chemicznych sporządzanych głównie do celów budowlanych oraz płynów służących do mycia pojazdów a także szyb i reflektorów w warunkach letnich i zimowych. Poza dalszymi użytkownikami kontrolowani są również przedsiębiorcy, wprowadzający do obrotu substancje w postaci własnej lub jako składniki w preparatach według ewidencji obiektów, ich liczba wynosi 43 oraz 72 stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny;
- W zakresie występowania prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3, które mogą być wykorzystywane do nielegalnej produkcji narkotyków i substancji psychotropowych – przeprowadzono 3 kontrole, które wykazały że zakłady respektują wymogi obowiązującego prawa. Należy zaznaczyć, że na terenie powiatu łowickiego nie stwierdzono dotychczas podmiotów produkujących lub importujących te substancje.
- W zakresie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy w 2021 roku przeprowadzono 3 kontrole w 3 zakładach pracy.
- Przeprowadzono także 43 kontrole z zakresu występowania zagrożeń biologicznych w miejscu pracy. Na terenie powiatu łowickiego zarejestrowano dotychczas 111 zakładów, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne. Stwierdzono, że liczba osób narażonych na te czynniki wynosi 1064 w grupie 2 i 3, grupa 4 nie występuje.
- W roku 2021 była przeprowadzona 1 kontrola dotyczące warunków pracy podczas zabezpieczania i usuwania wyrobów zawierających azbest.
- W zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych przeprowadzono 9 kontrole oraz 15 kontroli w zakresie stosowania produktów biobójczych. W tym obszarze stwierdzono jedną niezgodność w zakresie nieprawidłowego oznakowania wprowadzanego do obrotu produktu biobójczego. Został on wycofany z obrotu na mocy wydanej decyzji przez PPIS w Łowiczu.

Przekroczenia normatywów higienicznych NDN i NDS czynników szkodliwych stwierdzono w 9 zakładach pracy.

Analizując wyniki pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy należy stwierdzić, że w dalszym ciągu szczególnym zagrożeniem występującym na stanowiskach pracy w nadzorowanych zakładach jest występowanie nadmiernego hałasu przekraczającego dopuszczalne normy. Stwierdzono, że zatrudnienie w zakładach na stanowiskach w przekroczeniach NDN hałasu zmniejszyło się w stosunku do roku ubiegłego (217) i wynosi 143 osoby.

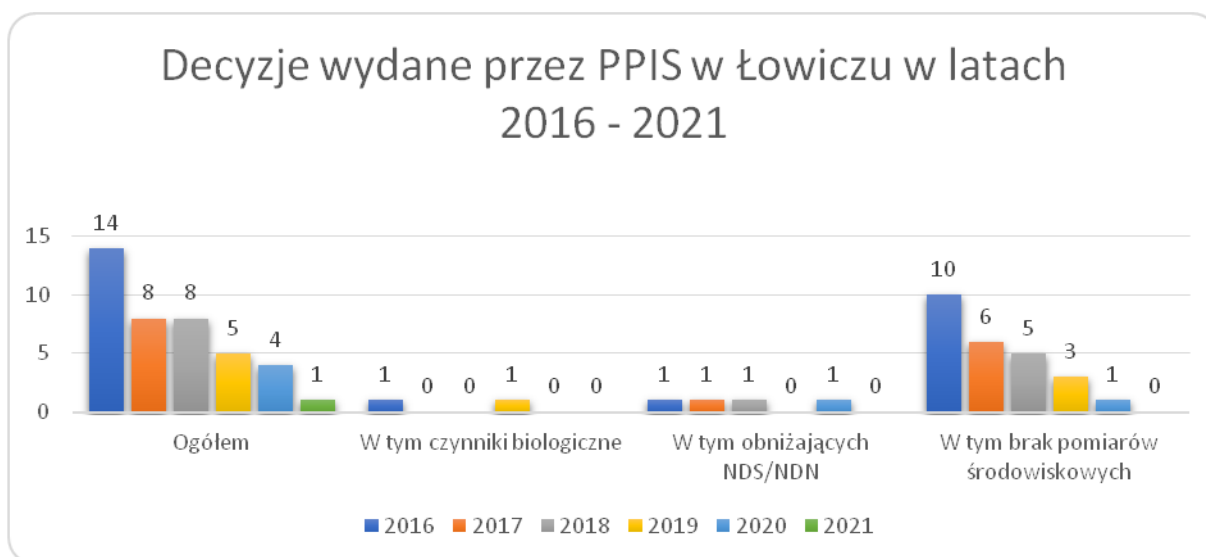
Z grupy PKD 10 występują przekroczenia NDN w 2 zakładach pracy, z PKD 23- 5 zakładów, PKD 25- 1 zakład, PKD 46- 1 zakład, . Decyzje na obniżenie poziomu natężenia hałasu nie zostały wydane ze względu na podejmowane działania zapobiegawcze poprzez pracodawców oraz ze względu na charakter produkcji i profil technologiczny. Nieustannie prowadzone są prace modernizacyjne związane z rozbudową zakładów, hal produkcyjnych, magazynowych i wymianą parku maszynowego i zmianami technologii produkcji. Część produkcji prowadzona na starych maszynach w najstarszych częściach zakładu nie jest obecnie prowadzona. Pracodawcy systematycznie przeprowadzają badania i pomiary czynników szkodliwych na stanowiskach pracy i oceniają ryzyko zawodowe pracowników pracujących w narażeniu na hałas. Ze względu na przekroczenia norm opracowano i wdrożono program działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia poziomu hałasu na stanowiskach pracy oraz dostosowują te działania do potrzeb pracowników należących do grup szczególnego ryzyka. Badania lekarskie są przeprowadzane przez lekarza z uprawnieniami do badań profilaktycznych pracowników oraz przeprowadzane są badania audiometryczne słuchu zgodnie z zaleceniem lekarza prowadzącego profilaktyczną opiekę medyczną nad pracownikami, w tym u pracowników zatrudnionych w przekroczeniach NDN hałasu. Na podstawie przeprowadzonych badań lekarskich nie stwierdzono u pracowników przeciwwskazań do wykonywania pracy na obecnych stanowiskach pracy. Zatrudnieni pracownicy stosują indywidualne i atestowane ochronniki słuchu, których skuteczność została potwierdzona pomiarami.

Przekroczenia normatywów higienicznych na stanowiskach pracy w latach 2016 – 2021 zobrazowano na poniższym wykresie.

W związku z nieustanną poprawą warunków lokalowych, technicznych oraz aktualnymi badaniami i pomiarami czynników szkodliwych w środowisku pracy w 2021 nie wydano decyzji administracyjnych nakazującą poprawę warunków pracy.

Poniższy wykres przedstawia postępowanie administracyjne i egzekucyjne dotyczące warunków higieniczno-sanitarnych.

Realizując zadania wynikające z bieżącego nadzoru sanitarnego w 2021 r. nie wydano decyzji dotyczące poprawy warunków pracy. Wydano jedną decyzję dotyczącą wycofania z obrotu produktu biobójczego, który nie spełniał przepisów dotyczących prawidłowego oznakowania tego rodzaju produktów.

Działalność oświatowo - zdrowotna

W związku z sytuacją epidemiologiczną związaną z SARS CoV-2 na terenie Polski, pracownicy Sekcji Higieny Środowiska w zakresie Higieny Pracy PSSE w Łowiczu prowadzili w dalszym ciągu działania informacyjne dla pracodawców i pracowników dotyczące organizacji pracy, bezpieczeństwa zdrowotnego, rozwiązań technicznych oraz działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących zasad higieny, dezynfekcji zakładu i stanowisk pracy. Przekazywano informacje dotyczące organizowania miejsc pracy w taki sposób, aby była możliwość zachowania bezpiecznej odległości między pracownikami w trakcie pracy, w trakcie przerw przeznaczonych na spożywanie posiłków, podczas przebywania w szatniach jak również podczas wchodzenia i wychodzenia z pracy. Wystawiano zaświadczenia dla pracowników, którzy przebywali w izolacji lub kwarantannie domowej na potrzeby pracodawcy. Przestrzegano pracodawców, aby zwracali uwagę na zachowanie pracowników i obowiązkowe stosowanie przez nich dostępnych na terenie zakładów środków do dezynfekcji rąk i stanowisk pracy oraz przypomnianie o zasadach związanych z higieną osobistą.

Pracownicy Sekcji Higieny Środowiska w zakresie Higieny Pracy w ramach działalności oświatowo – zdrowotnej współpracowali z samodzielnym stanowiskiem Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, oraz z pozostałymi Sekcjami Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Łowiczu. Założenia programów promocji zdrowia oraz wytyczne pracy oświatowo – zdrowotnej zostały przekazane pracownikom Higieny Pracy, a następnie w postaci rozmów indywidualnych i instruktaży przedstawiane pracownikom nadzorowanych zakładów.

Podczas przeprowadzonych w 2021 r. kontroli zwracano uwagę na obowiązek przestrzegania zakazu palenia tytoniu w zakładach. Sprawdzano realizację ustawy w zakresie zakazu palenia w miejscach publicznych. Pracownicy SHŚ/HP udzielali porad związanych z przepisami ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz dostosowania miejsc pracy, środków ochrony pracowników przed czynnikami szkodliwymi występującymi w środowisku pracy.

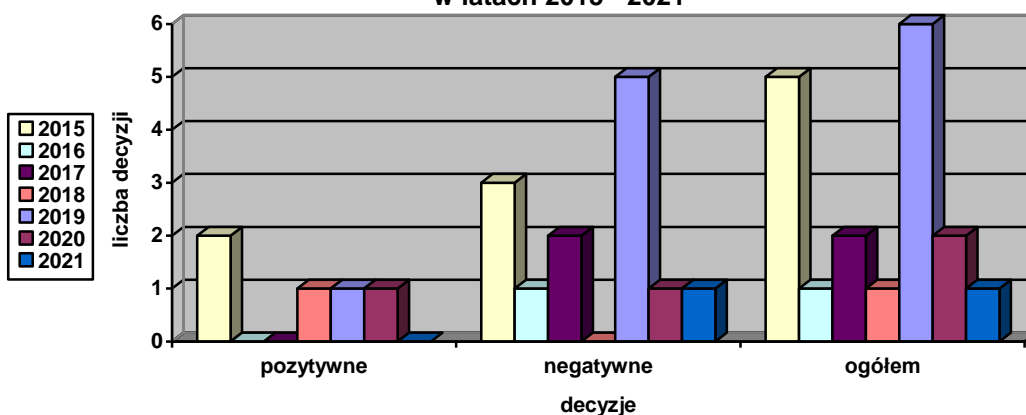
Współpraca z Państwową Inspekcją Pracy, Służbą Medycyny Pracy oraz innymi instytucjami w 2021 r.

W roku 2021 nie były przeprowadzane wspólne kontrole z Państwową Inspekcją Pracy, Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska, Powiatowym Lekarzem Weterynarii oraz Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej. Ze względu na zaistniałą sytuację epidemiologiczną w kraju działalność pracowników PSSE Sekcji Higieny Środowiska/Higieny Pracy została ograniczona w znacznym stopniu. W związku z panującą pandemią SARS CoV-2 pracownicy Sekcji Higieny Środowiska współpracowali z Komendą Powiatową Policji w Łowiczu w zakresie ustalania danych kontaktowych osób z którymi nie można było przeprowadzić wywiadu epidemiologicznego oraz przeprowadzano wspólne kontrole miejsc użyteczności publicznej, sklepów itd. Wraz z patrolami policji prowadzono w celu weryfikacji przestrzegania przepisów w zakresie ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z SARS CoV-2.

Choroby zawodowe

W obszarze chorób zawodowych w 2021 r. przeprowadzono 5 postępowań. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łowiczu wydał 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (przewlekłej choroby obwodowego układu nerwowego wywołaną sposobem wykonywania pracy - zespół cieśni w obrębie nadgarstka).

Decyzje wydane przez PPIS w Łowiczu w sprawie chorób zawodowych w latach 2015 - 2021

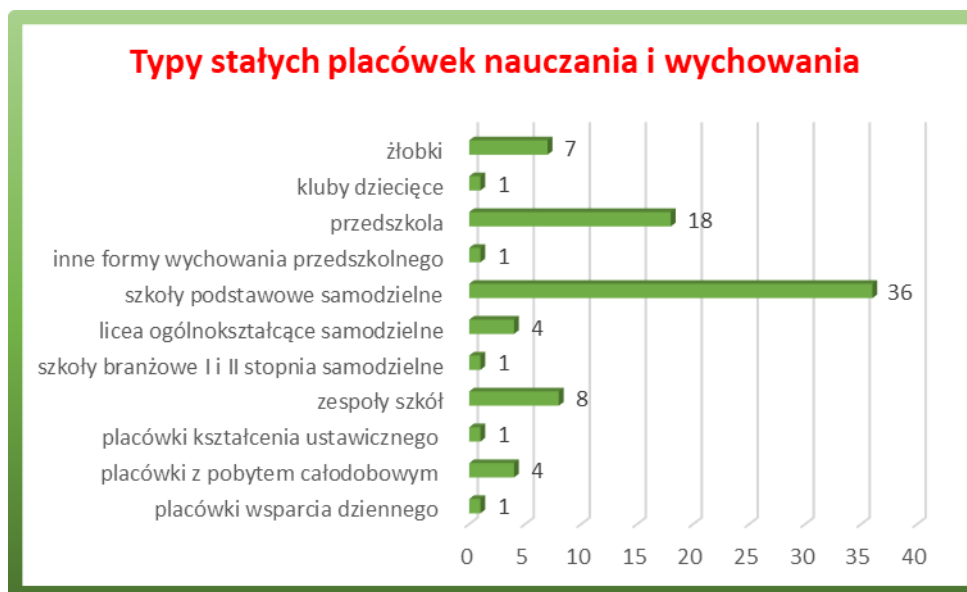

HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

W roku 2021 w ewidencji higieny dzieci i młodzieży były **82** placówki stałe (78 w roku ubiegłym), w których przebywało **4151** dzieci oraz **30** turnusów wypoczynku, zgłoszonych w elektronicznej bazie wypoczynku MEiN (w roku ubiegłym **22**), z których korzystało **546** uczestników. Zmiany w ewidencji placówek dotyczą placówek nowopowstałych. W 2021 r. na terenie powiatu łowickiego rozpoczęły działalność następujące placówki:

- Gminny Żłobek w Bielawach
- Gminny Żłobek „Kubusiowy Zakątek” w Popowie
- Gminny Klub Malucha w Domaniewicach
- Przedszkole „Terefere” Filia Nr 2 w Łowiczu

Dane dotyczące poszczególnych typów stałych placówek nauczania i wychowania przedstawia wykres poniżej:

ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE

W porównaniu do roku ubiegłego liczba żłobków uległa zmianie. W roku 2021 rozpoczęły działalność 2 żłobki (Gminny Żłobek w Bielawach, Gminny Żłobek „Kubusiowy Zakątek” w Popowie) oraz Gminny Klub Malucha w Domaniewicach. W 2021 r. funkcjonowało **7** żłobków (**5** w roku 2020) oraz **1** klub malucha, w których przebywało **32** dzieci (**30** w roku 2020). Stan sanitarny żłobków nie budził zastrzeżeń.

PRZEDSZKOLA

W 2021 roku funkcjonowało łącznie **21** przedszkoli / innych form wychowania przedszkolnego, w tym **2** w zespołach (w 2020 r. łącznie **20** w tym **2** w zespołach). Różnica w ilości placówek wynika z rozpoczęcia działalności Przedszkola „Terefere” Filia Nr 2 w Łowiczu. Skontrolowano **4** (w roku ubiegłym **5**). Przedszkola posiadają dobre warunki lokalowe. We wszystkich placówkach zapewniony był dostęp do ciepłej bieżącej wody w sanitariatach oraz środki do utrzymania higieny osobistej. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych, także zachowano we wszystkich placówkach. Zakończono rozbudowę Przedszkola Samorządowego w Kiernozi.

SZKOŁY

W roku 2021 skontrolowano **23** szkół różnego typu (**17** w roku ubiegłym).

➤ Ocena stanu technicznego szkół

W szkołach i przedszkolach na terenie powiatu łowickiego, podobnie jak w latach ubiegłych, prowadzono remonty oraz prace remontowo-konserwatorskie. W 4 placówkach na terenie Gminy Nieborów (Szkole Podstawowej im. Władysława Broniewskiego w Bełchowie, Szkole Podstawowej im. Leokadii Ostrowskiej w Bobrownikach, Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Bednarach oraz Zespole Placówek Oświatowych w Nieborowie) przeprowadzono remonty generalne. W 3 z wymienionych szkół inwestycje nie zostały jeszcze zakończone. Prace remontowe dotyczyły m. in. modernizacji instalacji c.o., elektrycznej, wymiany pokrycia dachowego, termomodernizacji oraz odnowienia sal lekcyjnych, podłóg i korytarzy. Pozostałe remonty w placówkach oświatowych dotyczyły pojedynczych pomieszczeń i drobnych napraw.

➤ Ocena warunków do utrzymania higieny osobistej

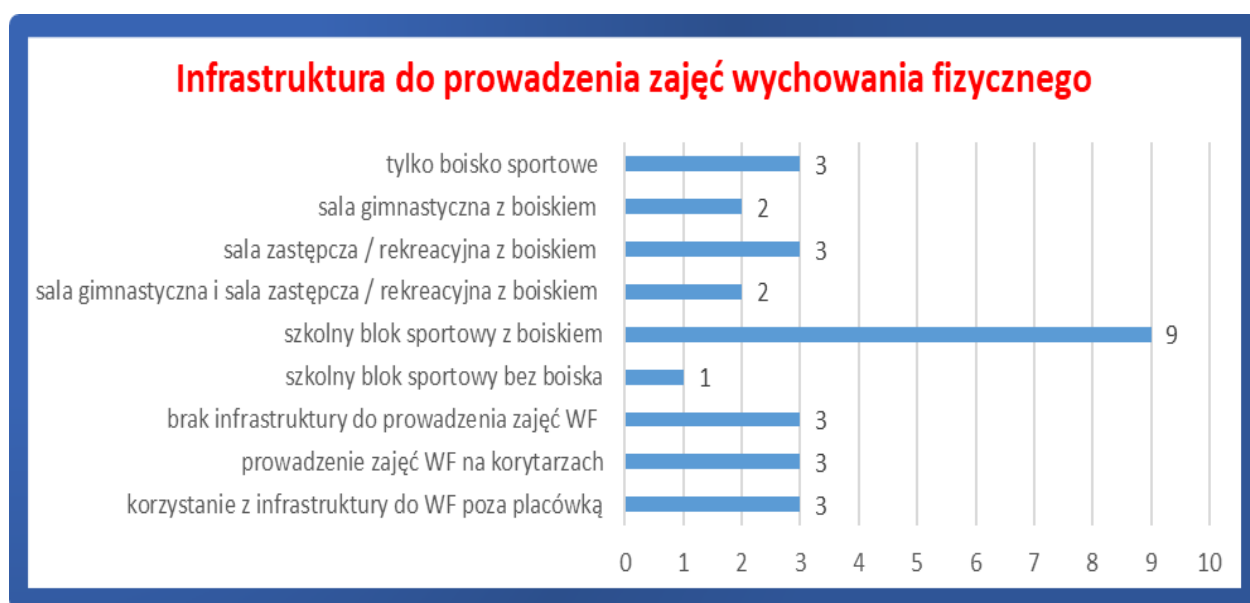
Wszystkie skontrolowane placówki podłączone są do wodociągów, kanalizację centralną miejską/gminną posiadało łącznie **8** szkół, zbiorniki bezodpływowe typu szambo - **6**, własną oczyszczalnię ścieków - **9**. Żadna szkoła nie posiada ustępów zewnętrznych.

W ramach sprawowanego nadzoru, podobnie jak w roku ubiegłym, szczególną uwagę zwracano na zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do utrzymania higieny osobistej. Wszystkie placówki zapewniały dostęp do ciepłej wody w sanitariatach, odpowiednie wyposażenie w środki do utrzymania higieny osobistej oraz do dezynfekcji rąk. Na 23 placówki skontrolowane w 2021 r., czynne natryskownie w szkolnych zespołach sportowych posiadało **9** placówek W **1** szkole były one nieczynne.

➤ Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Jednym z kryteriów oceny stanu sanitarnego w szkołach powiatu łowickiego była infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. W roku 2021 na 23 skontrolowane placówki, 3 szkoły posiadały tylko boisko sportowe, 2 szkoły salę gimnastyczną z boiskiem, salę zastępczą/ rekreacyjną z boiskiem 3, salę gimnastyczną i salę zastępczą/ rekreacyjną z boiskiem 2, szkolne zespoły sportowe z boiskiem 9 szkół, bez boiska 1, natomiast 3 szkoły nie posiadały infrastruktury do prowadzenia zajęć WF, tyle samo szkół (3) zajęcia WF prowadziło na korytarzach

Infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego przedstawia wykres poniżej:

W szkołach nie posiadających sal gimnastycznych zajęcia prowadzone są na świeżym powietrzu. Niektóre placówki (3) korzystały dodatkowo z innych obiektów poza placówką, tj.: z boiska/ stadionu sportowego (2) oraz siłowni (1).

Stan sanitarny zespołów sportowych uznano za dobry.

➤ Warunki pracy ucznia

W ramach sprawowanego nadzoru oceniano również zapewnienie dzieciom właściwych warunków higieny procesu nauczania, w tym higieniczną ocenę rozkładów zajęć szkolnych (w 4 szkołach, w 40 oddziałach) oraz odpoczynek w czasie trwania przerw międzylekcyjnych. Z przeprowadzonych kontroli wynika, że 1 szkoła zapewnia wszystkie przerwy 10 minutowe i przynajmniej jedną przerwę dłuższą. Natomiast 3 szkoły zapewniają przerwy krótsze niż 10 min, ale zapewniają co najmniej jedną przerwę 15-20 min. Sprawdzano także zapewnienie

warunków do pozostawiania w szkole podręczników i przyborów szkolnych – wszystkie placówki stwarzały taką możliwość (bez zmian w porównaniu do lat ubiegłych). Ponadto w 5 placówkach (w 9 oddziałach) dokonano oceny dostosowania mebli do warunków antropometrycznych uczniów i przedszkolaków. Oceniono 124 stanowiska. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

➤ **Substancje i preparaty chemiczne w szkolnych pracowniach**

W ramach nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach skontrolowano 3 placówki. W trakcie kontroli szczególną uwagę zwracano na odpowiednie przechowywanie i oznakowanie niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin w szkolnych pracowniach chemicznych oraz posiadanie aktualnego ich spisu. W skontrolowanych placówkach uczniowie byli zapoznani z treścią kart charakterystyk. W pracowniach w widocznym miejscu znajdowały się regulaminy oraz instrukcje bhp, określające zasady bezpiecznego korzystania z wyposażenia.

➤ **Posiadanie certyfikatów dla mebli szkolnych, przedszkolnych oraz urządzeń i sprzętu sportowego w roku 2021**

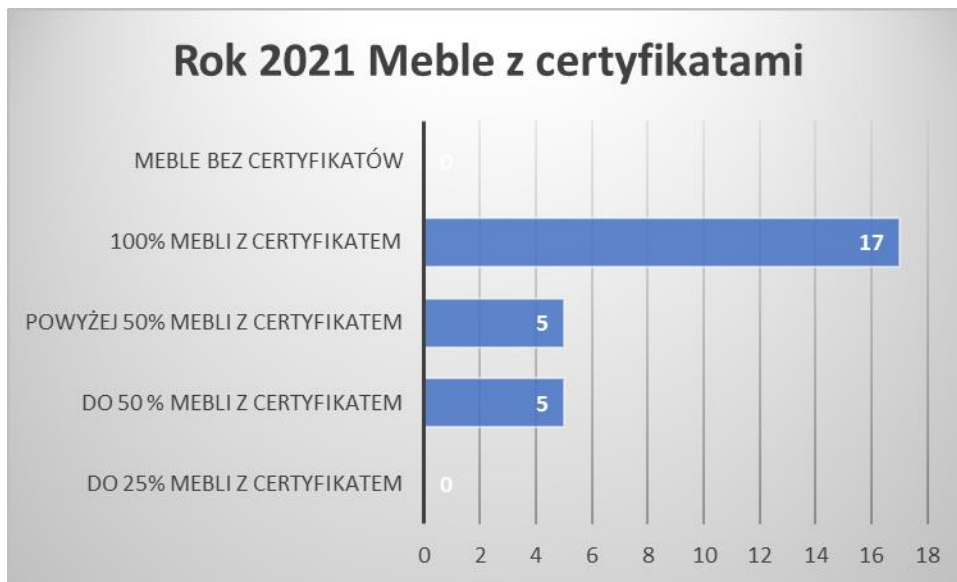
W roku 2021 w ramach kontroli szkół przeprowadzono sprawdzanie mebli i sprzętu sportowego pod kątem posiadania certyfikatów. Kontrolą objęto meble i sprzęt w 27 placówkach (4 przedszkolach, 20 szkołach, 3 zespołach). W roku 2020 oceny dokonano w 22 placówkach (5 przedszkolach, 17 szkołach).

Certyfikaty mebli szkolnych i przedszkolnych

Na podstawie przeprowadzonych kontroli wszystkie skontrolowane placówki (100%) zakwalifikowano jako posiadające meble zakupowane po 1997 r.

Odsetek mebli z certyfikatami przedstawia poniższa tabela i wykres:

Meble z certyfikatami	Rok 2021
Zakres certyfikatów	Liczba placówek
do 25% mebli z certyfikatem	0
do 50 % mebli z certyfikatem	5
powyżej 50% mebli z certyfikatem	5
100% mebli z certyfikatem	17
meble bez certyfikatów	0

Z analizy powyższych danych wynika, że zdecydowana większość skontrolowanych szkół i przedszkoli posiada 100% mebli z certyfikatami (17 placówek), powyżej 50% mebli z certyfikatami (5 szkół), do 50% mebli z certyfikatami (5 szkół).

Urządzenia i sprzęt sportowy

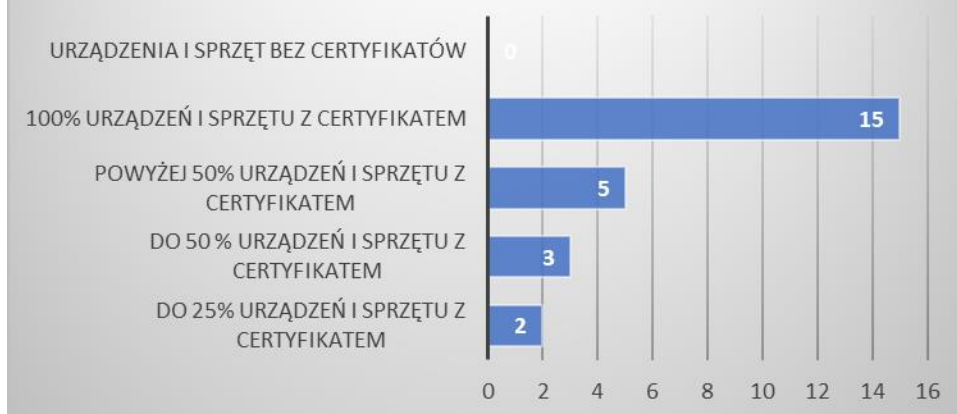
W 2021 r. kontrolą urządzeń i sprzętu sportowego objęto 25 placówek (4 przedszkola, 18 szkół, 3 zespoły).

W 2020 r. skontrolowano 19 placówek (15 szkół oraz 4 przedszkola) posiadających salę gimnastyczną i/lub plac zabaw.

Odsetek sprzętu i urządzeń z certyfikatami przedstawiono w tabeli i na wykresie poniżej:

Urządzenia i sprzęt sportowy z certyfikatami	Rok 2021
Zakres certyfikatów	Liczba placówek
do 25% urządzeń i sprzętu z certyfikatem	2
do 50 % urządzeń i sprzętu z certyfikatem	3
powyżej 50% urządzeń i sprzętu z certyfikatem	5
100% urządzeń i sprzętu z certyfikatem	15
urządzenia i sprzęt bez certyfikatów	0

Rok 2021 Urządzenia i sprzęt sportowy z certyfikatami

Z przedstawionych danych wynika, że wszystkie placówki posiadają urządzenia i sprzęt sportowy z certyfikatem, w tym: znaczna część posiada 100% urządzeń i sprzętu z certyfikatem – 15 placówek (60%), powyżej 50% urządzeń i sprzętu z certyfikatem – 5 placówek (20%), do 50% urządzeń i sprzętu z certyfikatem – 3 placówki (12%), do 25% urządzeń i sprzętu z certyfikatem 2 placówki (8%).

Podobnie jak w roku ubiegłym zdecydowana większość placówek posiadała certyfikowane meble i sprzęt sportowy w 100%. Spośród skontrolowanych placówek największy odsetek mebli i sprzętu sportowego z certyfikatami posiadają przedszkola i zespoły szkół.

PLACÓWKI WYPOCZYNKU LETNIEGO I ZIMOWEGO

W 2021 roku na terenie powiatu łowickiego w elektronicznej BAZIE wypoczynku MEiN zgłoszonych zostało **30** turnusów wypoczynku (**27** letnich, **3** zimowe), w których łącznie wypoczywało **546** uczestników. Znaczna większość turnusów (**17**) zorganizowana była w obiektach całorocznych hotelarskich, **1** turnus w obiektach sezonowych, **6** turnusów w miejscu zamieszkania, w formie półkolonii, w obiektach szkolnych, będących pod stałym nadzorem PIS, i tyle samo turnusów (**6**) to obozy pod namiotami bez stałej infrastruktury komunalnej.

Wszyscy organizatorzy dopełnili obowiązku zgłoszenia wypoczynku do właściwego Kuratorium Oświaty.

Podczas kontroli szczególną uwagę zwracano na stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń pobytu, warunki do utrzymania higieny osobistej oraz przestrzeganie wytycznych MEiN, MZ

i GIS dla organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Organizatorzy wypoczynku opiekę medyczną zapewniali najczęściej poprzez zgłoszenie w najbliższym zakładzie opieki zdrowotnej lub zawarcie umowy z pielęgniarką.

Organizatorzy zapewnili dzieciom i młodzieży bezpieczne i higieniczne warunki wypoczynku. Podobnie jak w roku ubiegłym wypoczynek dzieci i młodzieży w 2021 r. na terenie powiatu łowickiego przebiegł bezpiecznie.

Niniejszą ocenę stanu sanitarnego poszczególnych typów placówek nauczania i wychowania opracowano wg następujących kryteriów: stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i wyposażenia oraz bieżąca czystość i porządek, warunki do utrzymania higieny osobistej, w tym zapewnienie uczniom dostępu do bieżącej ciepłej wody, warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach, odpowiednie przechowywanie i oznakowanie niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w szkolnych pracowniach, higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych, odpoczynek w czasie trwania przerw międzylekcyjnych, możliwość pozostawiania w szkołach części podręczników i przyborów szkolnych, dostosowanie mebli do warunków antropometrycznych uczniów i przedszkolaków oraz warunki sanitarno-higieniczne zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży. Dodatkowo w związku z aktualizacją danych statystycznych MZ-53 zbierano informacje w zakresie poszerzonym o organizację opieki stomatologicznej, profilaktykę pedikulozy. Ze względu na aktualną sytuację epidemiologiczną zakres przeprowadzonych w 2021 r. kontroli obejmował także zapewnienie przez szkoły i placówki bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci i młodzieży, tj. realizowanie przez placówki wytycznych MEiN, MZ i GIS wydanych w związku z epidemią Covid-19.

Analiza danych wykazała, że stan sanitarny placówek nauczania i wychowania jest dobry.

W szkołach i placówkach powiatu łowickiego, tak jak w latach ubiegłych prowadzono prace remontowe zmierzające do poprawy stanu sanitarno-higienicznego i technicznego. Warunki do utrzymania higieny osobistej w skontrolowanych placówkach są dobre, wszystkie szkoły zapewniają uczniom dostęp do ciepłej, bieżącej wody w pomieszczeniach sanitarnych, oraz stały dostęp do środków utrzymania higieny osobistej. W 2 szkołach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu. Wydano 2 decyzje administracyjne oraz 2 decyzje płatnicze. W 1 szkole kontrola wykazała uchybienia w zakresie bezpiecznych i higienicznych warunków spowodowane trwającymi

pracami remontowymi. Wydano zalecenia, które zostały wykonane. W pozostałych placówkach nie stwierdzono uchybień w stanie sanitarnym.

W niektórych szkołach baza do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego nadal jest niewystarczająca, 3 szkoły nie posiadają infrastruktury do prowadzenia zajęć WF, tyle samo placówek (3) niezależnie od posiadanej infrastruktury zajęcia WF prowadzi na korytarzach.

W zakresie zapewnienia opieki medycznej w szkołach należy zaznaczyć, że pomimo posiadania przez niektóre szkoły gabinetów profilaktyki zdrowotnej, opieka nad uczniami podobnie, jak w latach ubiegłych sprawowana jest w większości poza placówkami, z powodu trudności w zatrudnieniu wykwalifikowanego personelu medycznego. Opiekę stomatologiczną (dentobus) zorganizowała 1 placówka. Promocję edukacyjną w zakresie pedikulozy prowadziło 16 placówek.

Dane z nadzoru nad wypoczynkiem dzieci i młodzieży wykazują, że zagwarantowano bezpieczeństwo sanitarne turnusów wypoczynku.

W roku 2021 r. w ramach prowadzonego nadzoru w zakresie higieny dzieci i młodzieży łącznie przeprowadzono **64** kontrole.

W 2 szkołach nie zapewniono bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu. Wydano 2 decyzje administracyjne i 2 decyzje płatnicze. W 1 szkole kontrola wykazała uchybienia w zakresie bezpiecznych i higienicznych warunków spowodowane trwającymi pracami remontowymi - wydano zalecenia, które zostały wykonane. Wyegzekwowano 2 decyzje z lat ubiegłych.

Do PPIS w Łowiczu wpłynęły 3 interwencje dotyczące narażenia zdrowia i bezpieczeństwa, głównie w zakresie nierealizowania wytycznych MEiN, MZ i GIS wydanych w związku z epidemią (2 szkoły) oraz stworzenia zagrożenia epidemiologicznego (1 przedszkole). W związku ze stanem epidemii, wpływające do sekcji HDM pisma / interwencje rozpatrywane były głównie drogą korespondencyjną. W wyniku podjętych działań w postępowaniach wyjaśniających wszystkie zgłoszenia uznano za bezzasadne.

Podsumowując, stan sanitarny placówek nauczania i wychowania w roku 2021 uznano za dobry. Poza stwierdzonymi nieprawidłowościami w 3 placówkach, stan sanitarny pozostałych nie budził zastrzeżeń.

Należy zaznaczyć, że ze względu na stan epidemii wirusa SARS-CoV-2 skutkujący długoterminowym zamknięciem placówek nauczania i wychowania oraz wdrożeniem innych niż stacjonarne form nauczania, dane za rok 2021 są w pewnym stopniu zawężone.

W roku sprawozdawczym w ramach pracy SHŚ/HDM realizowano szereg zadań związanych z epidemią, m. in.:

- przeprowadzanie wywiadów z osobami zakażonymi,
- praca w systemie SEPIS (obsługa zgłoszeń),
- opracowywanie harmonogramów badań (testy/wymazy) nauczycieli i pracowników szkół, przedszkoli i żłobków, bieżące raportowanie wyników badań (łącznie liczba zleconych wymazów - **244**)
- przekazywanie do placówek nauczania i wychowania wytycznych p/epidemicznych MEiN, MZ i GIS;
- opiniowanie wniosków w sprawie zawieszenia zajęć stacjonarnych w szkołach / placówkach z uwagi na występowanie zakażeń wirusem SARS-CoV-2 wśród pracowników / uczniów; PPIS w Łowiczu, w roku sprawozdawczym zaopiniował 126 wniosków, wszystkie pozytywnie.

OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Działania Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łowiczu były skierowane na popularyzację zasad zdrowego stylu życia oraz na motywowanie ludzi do dobrowolnych zachowań sprzyjających zdrowiu. Były również odzwierciedleniem zapisów i zagadnień ujętych w Narodowym Programie Zdrowia, Ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia, Komisji Europejskiej, Ministerstwa Zdrowia oraz aktualnej sytuacji epidemiologicznej występującej na terenie powiatu.

Powyższe zadania były prowadzone na terenie powiatu łowickiego poprzez:

- Realizację interwencji programowych i interwencji nieprogramowych (akcji i kampanii prozdrowotnych);
- Nawiązywanie współpracy w zakresie realizacji zadań, ze szczególnym uwzględnieniem władz lokalnych, organów rządowych oraz organizacji pozarządowych;
- Inicjowanie zadań w obszarze edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia.

1. Program edukacyjny „Trzymaj Formę”

Program „*Trzymaj Formę*” współorganizowany był przez Główny Inspektorat Sanitarny i Stowarzyszenie „Polska Federacja Producentów Żywności” w ramach strategii WHO

dotyczącej diety, aktywności fizycznej i zdrowia. Celem programu była edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety.

W powiecie łowickim do realizacji programu przystąpiło 10 szkół podstawowych i 558 uczniów.

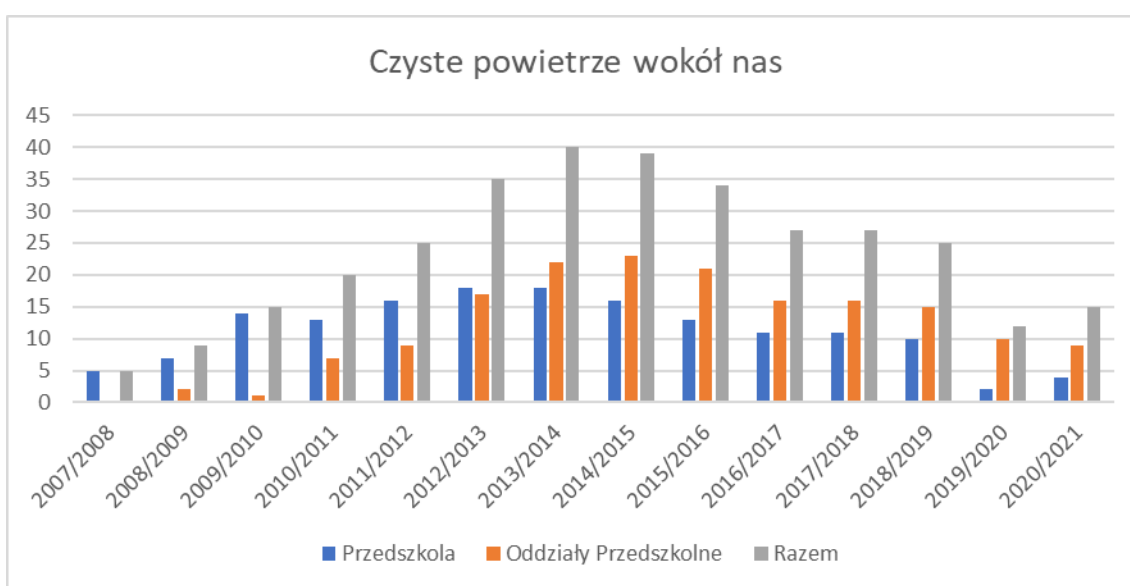
2. Redukcja zagrożeń zdrowotnych wynikających z używania wyrobów tytoniowych oraz narażenia na bierne palenie.

Celem głównym było zmniejszenie rozmiaru nikotynizmu wśród dzieci i młodzieży szkolnej oraz podniesienie świadomości dorosłych palaczy na temat skutków zdrowotnych wynikających z czynnego i biernego palenia tytoniu.

a) Program edukacji przedszkolnej „Czyste powietrze wokół Nas”

To pierwszy etap nabywania wiedzy na tematy szkodliwości dymu tytoniowego. Program ten uczył sposobów radzenia sobie w sytuacjach, w których dziecko narażone było na przebywanie w środowisku osób palących. Celem programu było zwiększenie świadomości rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy i zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub, gdy dorośli palą przy nich tytoń.

W programie uczestniczyło 9 oddziałów przedszkolnych, 4 przedszkola, 1 punkt przedszkolny 285 przedszkolaków i 113 rodziców.

Wykres 2- liczba placówek realizująca program „Czyste Powietrze Wokół Nas”

Realizacja programów antytytoniowych, kształtuje w młodym pokoleniu wiedzę o skutkach zdrowotnych palenia tytoniu, jak również szkodliwości biernego narażania na dym tytoniowy. Uświadomiono adresatom, że dym tytoniowy nie tylko niekorzystnie wpływa na zdrowie palacza, ale także wszystkie osoby przebywające w jego otoczeniu. W efekcie coraz więcej palaczy stara się nie narażać dzieci i osób bliskich na bierne palenie. Systematycznie wzrasta społeczna wiedza o istnieniu miejsc wolnych od dymu tytoniowego oraz świadomość o konsekwencjach finansowych za łamanie zakazu palenia.

b) Akcja Światowy Dzień Rzucania Palenia oraz Światowy Dzień Bez Tytoniu 31 maja

W ramach akcji wykonano badania smokerlyzerem, umieszczono informację na stronie internetowej i mediach społecznościowych.

3. Profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych.

a) Program „**Dopalaczom mówimy STOP – wybieramy zdrowie**”, której adresatami byli uczniowie klas VII i VIII szkoły podstawowej ich rodzice, opiekunowie, a także nauczyciele i pedagodzy pracujący z młodzieżą. Program realizowało 6 szkół podstawowych, 206 uczniów i 234 rodziców.

b) Program „**ARS, czyli jak dbać o miłość**” Program edukacyjny dla młodzieży szkół ponadpodstawowych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych realizowany był w 3 szkołach przez 123 uczniów.

4. „Znamię! Znam je?” program upowszechniania wiedzy o nowotworze złośliwym skóry tzw. „czerniaka” realizowany była przez 2 szkoły ponadpodstawową przez 208 uczniów i 10 nauczycieli.

5. „Wybierz życie pierwszy krok” program edukacyjny z zakresu profilaktyki zakażeń HPV i raka szyjki macicy którego celem było zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę. Realizowany był w 2 szkołach ponadpodstawowych przez 296 uczniów

6. „Skąd się biorą produkty ekologiczne” celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Grupa do której skierowany jest nowy program to dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat. Zrealizowany przez 2 przedszkola, 75 dzieci i 12 rodziców.

7. Europejski Tydzień Szczepień

Oprócz informacji zamieszczonej w mediach społecznościowych przesłano prezentację multimedialną do szkół ponadpodstawowych.

8. Profilaktyka HIV/AIDS

W ramach profilaktyki HIV/AIDS umieszczono artykuł na stronę internetową i media społecznościowe dot. Światowego Dnia Walki z HIV.

9. Bezpieczny wypoczynek dla dzieci i młodzieży

W ramach akcji odbyły się 2 prelekcje skierowane do 54 uczestników półkolonii. Przeprowadzono rozmowy z organizatorami i kierownikami placówek wypoczynku, a także spotkania edukacyjne dla uczestników półkolonii, na temat zagrożeń i zachowania zasad bezpiecznego spędzania czasu podczas wakacji oraz szkodliwości zdrowotnych wynikających z używania narkotyków, dopalaczy i palenia papierosów.

Działania oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia wynikały z aktualnej sytuacji epidemiologicznej występującej na terenie powiatu i związane były w głównej mierze z wystąpieniem pandemii Sars-CoV-2. Na stronie internetowej oraz mediach społecznościowych PSSE w Łowiczu systematycznie publikowano artykuły, komunikaty, materiały informacyjne i ulotki dot. Koronawirusa, prowadzono również kampanię promocji szczepień przeciwko Sars-CoV-2 poprzez udostępnianie spotów promocyjnych, grafik, animacji, organizację oraz punktów informacyjno-konsultacyjnych podczas spotkań Koła Gospodyń Wiejskich w Sierznikach i gminnego festynu w Domaniewicach. Umieszczano również artykuły związane z bezpiecznymi wakacjami, kleszczowym zapaleniem mózgu oraz fotorelację z realizacji programów profilaktycznych w placówkach oświatowych.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wpływa na prawidłową lokalizację obiektów z punktu widzenia sanitarnego, a tym samym ma bezpośrednie przełożenie na ochronę zdrowia ludzi. Wpływa na właściwe rozwiązania pod względem sanitarnym projektowanych inwestycji. Spełnianie wymogów sanitarnych i zdrowotnych w rozwiązaniach projektowych różnego typu obiektów sprawia, że zagrożenia dla zdrowia ludzi są wyeliminowane w maksymalnym stopniu.

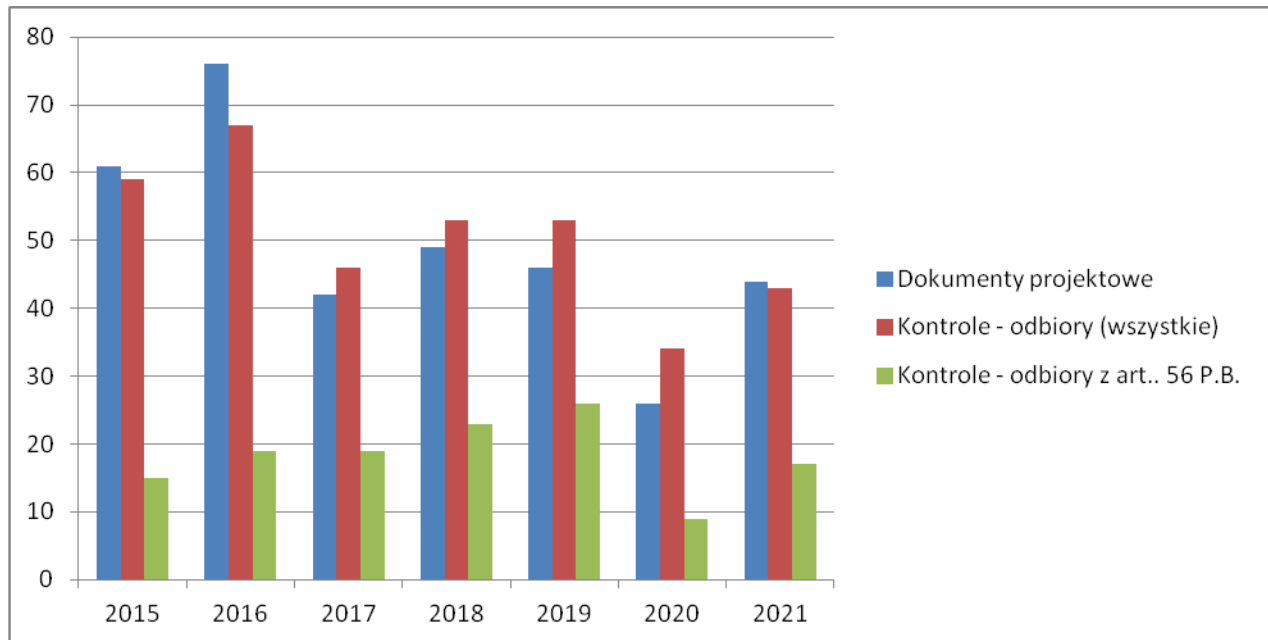
W ramach Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2021 r. dokonano:

- Uzgodnień projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko – **6**,
- Uzgodnień dotyczących zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektowanych dokumentów - **4**
- Opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko – **15** (w tym ze wskazaniem na raport – **5**),
- Wydanie opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – **3**,
- Dokonano uzgodnień dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych **44**,
- Przeprowadzono ogółem **43** kontrole i wizje lokalne,
- Uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania (z art.56 Prawa Budowlanego) **17** obiektów budowlanych,
- Wydano **42** decyzje płatnicze wraz z kalkulacjami kosztów.

Do większych obiektów dopuszczanych do użytkowania można zaliczyć:

- Budowę elektrociepłowni na biogaz w Wiciu
- Budowę zakład przetwórstwa rybnego w Łyszkowicach
- Rozbudowa zakładu produkcyjnego mrożonych owoców i warzyw w Błędowie
- Pomieszczenia żłobka w Dzierzgowku
- Pomieszczenia żłobka w Domaniewicach
- Pomieszczenia żłobka w Popowie
- Rozbudowa Przedszkola Samorządowego w Kiernozi

Porównanie ilości załatwianych spraw w zakresie uzgadniania dokumentacji projektowych oraz kontroli - odbiorów w latach 2015- 2021

We wszystkich obiektach były należycie przestrzegane normy higieniczno - sanitarne. Nadzór Zapobiegawczy współpracował z Wydziałem Architektoniczno – Budowlanym, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, Inspekcją Weterynaryjną oraz Urzędem Miasta i Urzędami Gmin.

PODSUMOWANIE OCENY STANU SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNEGO POWIATU ŁOWICKIEGO.

Powiatowa Stacja Sanitarно – Epidemiologiczna realizowała w 2021 r. zadania zgodnie z wdrożonym systemem zarządzania w zakresie:

- zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego,
- zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska,
- realizacji programów edukacyjnych i akcji oświatowo – zdrowotnych.

Największym problemem i wyzwaniem w 2021 r. była nadal trwająca pandemia choroby Covid-19 wywołanej przez koronawirusa SARS-CoV-2. Działania wszystkich pracowników PSSE w Łowiczu w dużej mierze skoncentrowane był na walce z tą chorobą.

Na ogólną ocenę stanu sanitarnego powiatu ma istotny wpływ stan sanitarno – higieniczny obiektów nadzorowanych przez poszczególne komórki organizacyjne PSSE w Łowiczu

Kontrole podmiotów leczniczych wykazały, że na terenie powiatu łowickiego nie ma obiektów w złym stanie sanitarnym, obserwuje się również systematyczną poprawę stanu technicznego i sanitarno – higienicznego w/w placówek.

Szczepienia ochronne realizowane są prawidłowo zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych, a odsetek dzieci zaszczepionych jest wysoki na co niewątpliwie mają wpływ podejmowane działania edukacyjne w zakresie szczepień ochronnych

Efektem działań podejmowanych przez Sekcję Bezpieczeństwa Żywności, Żywnienia i Produktów Kosmetycznych PSSE w Łowiczu jest ciągła poprawa stanu sanitarno - higienicznego obiektów istniejących oraz uzyskanie wysokiego standardu higienicznego w obiektach nowopowstających. Nadal kontynuowany jest wzmożony nadzór nad wdrażaniem Dobrej Praktyki Higienicznej, Dobrej Praktyki Produkcyjnej oraz procedur opartych na zasadach systemu HACCP, co przyczynia się do uzyskania większego poziomu bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej na rynek żywności.

Działania w ramach systemu RASFF polegające na sprawdzaniu i ewentualnym wycofaniu z obrotu niebezpiecznych produktów również przyczyniły się do zwiększenia bezpieczeństwa rynku żywnościowego w powiecie łowickim.

Wszystkie działania prowadzone w ramach zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego poprzez zapewnienie bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności pozwalają na osiągnięcie coraz wyższego poziomu ochrony naszego zdrowia.

Podsumowując działania w zakresie Higieny Komunalnej na terenie powiatu łowickiego można uznać, że nie wystąpiły poważne sytuacje mogące wpłynąć negatywnie na bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców powiatu. Stały nadzór nad obiektami użyteczności publicznej pozytywnie wpłynął na ich bezpieczeństwo sanitarno – techniczne. W ciągu roku w miarę potrzeb w obiektach były przeprowadzane drobne prace remontowe polegające na malowaniu pomieszczeń lub ich części oraz na wymianie poszczególnych elementów wyposażenia wykazujących cechy zużycia lub zniszczenia.

W przypadku wystąpienia nieprawidłowości były podejmowane odpowiednie działania naprawcze celem eliminacji i lub maksymalnej minimalizacji ryzyka. Stwierdzone uchybienia mogące stanowić potencjalne zagrożenia dla zdrowia człowieka i były usuwane z rygiorem natychmiastowej wykonalności.

Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łowiczu w zakresie nadzoru nad zbiorowym zaopatrzeniem w wodę skutkowały tym, że na koniec 2021r. wszyscy mieszkańcy powiatu korzystali z wody o właściwych parametrach jakości. Ujmując to w liczbach w trakcie roku z wody o kwestionowanej jakości korzystało 11,81% ogółu społeczeństwa powiatu łowickiego, natomiast na koniec roku liczba ta spadła do 0.

Stan sanitarny powiatu łowickiego w zakresie zadań wykonywanych przez pracowników Higieny Pracy należy uznać za bezpieczny zarówno ze strony zapewnienia bezpiecznych i zdrowych warunków pracy, a także pełnej kontroli nad występowaniem szkodliwości zawodowych.

Podsumowując, stan sanitarny placówek nauczania i wychowania w roku 2021 uznano za dobry. Poza stwierdzonymi nieprawidłowościami w 3 placówkach, stan sanitarny pozostałych nie budził zastrzeżeń.

Należy zaznaczyć, że stan epidemii wirusa SARS-CoV-2 skutkowałam długoterminowym zamknięciem placówek nauczania i wychowania oraz wdrożeniem innych niż stacjonarne formy nauczania.

Działania oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia wynikały z aktualnej sytuacji epidemiologicznej występującej na terenie powiatu i związane były w głównej mierze z wystąpieniem pandemii Sars-CoV-2. Na stronie internetowej oraz mediach społecznościowych PSSE w Łowiczu systematycznie publikowano artykuły, komunikaty, materiały informacyjne i ulotki dot. Koronawirusa, prowadzono również kampanię promocji szczepień przeciwko Sars-CoV-2 poprzez udostępnianie spotów promocyjnych, grafik, animacji, organizację oraz punktów informacyjno-konsultacyjnych podczas spotkań Koła Gospodyń Wiejskich w Sierżnikach i gminnego festynu w Domaniewicach. Umieszczano również artykuły związane z bezpiecznymi wakacjami, kleszczowym zapaleniem mózgu oraz fotorelację z realizacji programów profilaktycznych w placówkach oświatowych.

Sprawowanie przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Łowiczu bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2021 roku oraz ciężka praca wszystkich jej pracowników związana z pandemią wywołaną przez koronawirusa SARS-CoV-2 przyczyniła się do stabilnej sytuacji sanitarnej powiatu i pozwoliła na pozytywną jej ocenę.

Wykładnikiem całej działalności PSSE w Łowiczu jest pomyślna i stabilna sytuacja epidemiologiczna nie budząca zagrożeń dla zdrowia i życia mieszkańców, z której wynika należyty stan sanitarny powiatu w 2021 roku.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Łowiczu

Sławomir Mucha